

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Balandis-April 9 d., 1976 m.

NO. 85

KINIJOJ EINA DIDELIS PARTIJOS VALYMAS

PREZIDENTAS FORDAS ŽADĖJO VETUOTI EKSTRA \$500 MILIJONŲ IZRAELIUI

IZRAELIS pateikęs išpustą šalpos reikalavimų sąrašą
WASHINGTONAS. — Nepaisydamas, kad šie metai yra rinkiminiai, prezidentas Fordas trečiadienį pareiškė, kad vetuos visą svetimos valstybės šelpi (foreign-aid) bilį, jei tame būtuje bus įrašyta ekstra \$500 milijonų Izraeliui. Nėgana to, Izraelio šalininkai kongresmanai prisipažino pralaimėję kovą nepajėgdami užblokuoti šesiu C-130 transportinių lėktuvų pardavimo Egiptui.

Tokia politikos raida rodo, kad aukštieji administracijos pareigūnai, siekiantieji Jungtinių Amerikos Valstybių politikos posūkio arabų pusėn, daro pažangą savo argumentu, jog prieš Izraelišką nebėra rizikinga.

Apie Fordo poziciją foreign aid pranešė Senato mažumos vadas Hugh Scott (R., Pa.) ir Atstovų Rūmų mažumos vadas John J. Rhodes (R., Ariz.) po pasikaltėjimo su prezidentu Baltuosiuose Rūmuose.

„Aš neturiu kitos alternatyvos, kai tik veto“, pareiškė prezidentas Fordas dėl papildomų ekstra \$500 milijonų dolerių Izraeliui.

Tie ekstra \$500 milijonų yra numatyti kaip nepertaukiamas šaltinis Izraeliui per liepos rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius po maždaug \$167 milijonus kiekvienam mėnesiui. — laikotarpiui nuo šių fiskalinių metų iki sekančių, prasidėsiančių spalio 1 dieną. Prezidentas Fordas tvirtina, kad Izraelio teisėti reikalavimai gali būti patenkinti per tuos tris mėnesius ir be ekstra \$500 milijonų. Prezidentas pasakė senatoriui Rhodes ir kongresmanui Scott, kad jis drauge su Izraelio premjeru Rabinu Yitzhaku, šiam esant Washington, patikrinę visą Izraelio reikmenų sąrašą pasiekė „visišką supratimą dėl mūsų pagalbos rūšių ir kiekio“.

Būdamas sausio mėnesį Amerikoje Rabin nusiskundęs grupei Izraelio reporterių, kad turis sunkumų su Fordu dėl Izraelio krašto apsaugos ministerio Simono Peres per daug išpustą Izraeliui reikalingų dalykų sąrašą.

Sen. Hubert H. Humphrey pareiškė, kad tokį Izraelio reikalavimą patarė Henry A. Kissinger, kai šalpos bilius buvo svarstomas Senato Užsienio Santykių Komitete.

Britų premjeras neteko daugumos

LONDONAS. — Buvęs ministras ir iki šiol britų parlamento narys John Stonehouse, laukdamas teismo už vagystes, falsifikavimus ir konspiracijas, pagaliau atsisakė iš parlamento ir valdančiosios Darbo partijos, tuo būdu sugrįždamas naujojo premjero James Callaghan vieno balso daugumą. Darbiečių balsai parlamente išsilygino su konservatyvais ir kitais jų šalininkais. Bet Callaghan galės būti tikras, kad gaus paramą iš škotų ir velsų nacionalistų.

Vėsus
Saulė teka 5:22, leidžiasi 6:23

IS VISO PASAULIO

Multimilijonierius, nepaliko
testamento

SAN FRANCISCO. — Mirusiojo milijonieriaus Howard Hughes artimųjų tvirtinimu, jis nepaliko jokio testamento, pagal kurį būtų galima patvirtinti jo paliktus didžiulus turtus. Hughes, vadintas „keistuoliu“, eilę metų gyveno pasislėpęs už sienose, daugiausia Meksikoje, mirė pakelii į ligoninę Houstone, Tex., kur ir palaidotas. Į kapus jį palydėjo tik apie 20 asmenų. Jį palydėjęs kunigas pasakė: „Mes nieko neatnešėme ateičiai ir šį pasaulį ir negalime išsinešti“.

Maisto produktų kainų
nustatėjimas

WASHINGTONAS. — Agrikultūros departamentu ekonomistas Don Paarlberg tvirtina, kad mėsos tiekimui žymiai padidėjus ir kainoms šiek tiek sumažėjus, tai atsiliepė ir į kitų produktų kainas.

Rezultate maisto produktų kainos per pirmąjį šių metų pusmetį būsimosios tik 4 iki 5 nuosimčiai aukštesnės kaip buvo pernai. Kainų kilimas šiais metais numatomas mažiausias keturių metų bėgyje. Praėjusiais 1975 metais kainos pakilo 8.5 nuosimčiai aukščiau už 1974, o 1974 metais pakilo 14.5% aukščiau kaip per dvejus metus prieš tai.

Argentinai nušauta 12 žmonių

BUENOS AIRES. — Trečiadienį policijos rasti dvilikos žmonių lavonai padidino nužudytųjų skaičių po nekrūvino karinio perversmo prieš porą savaitę iki 94. Devynių nužudytųjų lavonai rasti kulkomis suvarstyti ir apdengti, o trys kairiasparniai partizanai žuvo susišaudyme su kareiviais Kordoboje.

Mirties bausmė

WASHINGTONAS. — Kaikūrie senatoriai, John McClellan ir Roman Hruska, buvo įnešę Kriminalinio įstatymo pataisų projektą. Pagal jį būtų norėta kairias atvejais atgaivinti mirties bausmę. Tačiau paskutinių laikų jie atsisakė mirties įgyvendinti mirties bausmę.

Jie taipgi sutiko padaryti savo įnešame kriminalinio įstatymo projekte kitų nuolaidų, spaudžiant liberališkai nusiteikusiems senatoriams, kaip sen. Philip Hart, Edward Kennedy ir James Abourezk. Bet ir to nepakanka, senatoriai liberalai spaudžia ir nori padaryti, kad iš to naujo kriminalinio įstatymo tepaliktų tik „švelni vilna“.

Kubos diktatorius Fidel Castro, Afrikoje Kubos jaunų vyrų pirštais sovietines žarijas žarsto, vasario mėnesį buvo nuvykęs į Maskvą ir pasakė kalbą susirinkusiems Rusijos komunistų partijos atstovams. Brežnevas labai atidžiai klausė, kai Castro dėstė rusams, kaip jie privalo praversti „liaudies revoliuciją“. Jis pasisyrė, kad tokia revoliucija jis praveds patioje Kuboje, o dabar bando tą patį padaryti Angoloje. Iš Angolos jaunas Kubos vyras jis rengiasi siųsti į Mozambiką ir Rodeziją.

IRANAS NUTRAUKĖ SANTYKIUS SU KUBA

Fidelis Castro būdamas Maskvoje pažadėjęs savo „visišką paramą ir simpatiją“ Iranui „draugams“.

TEHERANAS. — Iranas praeitą trečiadienį nutraukė diplomatinis santykius su Kuba.

Tokį žygi Iranas padarė po to, kai Maskvos radijas praeitą mėnesį paskelbė, jog Kubos premjeras Fidel Castro, dalyvaudamas Sovietų 25-me kongrese Maskvoje, priėmė pasikalbėjimui uždaritos Irano komunistų partijos lyderį Iraj Eskandari. Maskvos radijas cituoja Fidelio Castro pareiškimą, jog jis „pilnai ir visapusiškai remia ir simpatizuoja“ Iranui nepriklausomybės sąjūdžiams ir komunistams.

SSSR vėl drebėjo žemė

Stiprus žemės drebėjimas vėlai ketvirtadienį įvyko Centrinėje Azijoje prie Sovietų Sąjungos pasienio su Iranu.

Apie tą drebėjimą pranešė Jungtinių Valstybių Žemės Drebėjimų Informacijų įstaiga, esanti Golden, Colorado. Drebėjimas, kurio siekė 6.9 laipsnius pagal Richterio lentelę, buvo gautinai smarkus pridaryti didelių nuostolių žmonių apgyventose srityse. Nors iš Sovietų pusės paaiškinimų negauta, bet minėtos įstaigos nustatyta, kad drebėjimas buvo. Aškabado miesto srityje, kuri jau 1949 metais smarkiai nukentėjo nuo žemės drebėjimo.

Pradeda kursuoti dvidolerinės

NEW YORKAS. — Dvidolerinės (\$2) grįžo apyvarton. Federalinio Rezervų Banko New Yorko viceprezidentas Richard A. Debs pranešė, kad jau kovo mėnesį šis bankas pradėjo paskirti ir išsiuntinėti dvidolerines savo skyriams, o nuo ateinančio antradienio — Thomas Jeffersono gimtadienio — dvidolerinės pradės kursuoti apyvartoje. Viešose \$2 banknotų puseje yra Jeffersono atvaizdas, o kitoje — vaizdelis kaip John Trumbull pasirašo JAV Nepriklausomybės Deklaraciją.

Nobelio laureatai remia tyrinėjimą

NEW YORKAS. — Dr. G. M. Edelman, 1972 m. Nobelio premijos laureatas, sako, kad tuos 135 mil. dol., kuriuos kongresas skiria kiaušinėlio slogos skiepų gamybai, reikėtų paversti slogos ligos bei jos bacilų tyrinėjimui. Pasak daktaro, slogos bacilos nuolat keičiasi ir įgyja vis naują atsaurumą. Kiekvieną kartą, kai surandama prieš juos vaistai, jie pasireiškia vėl kitoje formoje.

Kitas Australijos medicinos tyrinėjimų instituto dr. G. J. V. Nossal sako, kad skiepai tegalės padėti 50%. Jis manas, jog geriau būtų iš tų pinigų 100 milijonų dol. išleisti tyrinėjimams, geriau tais pinigais pasistengti surasti geresnius skiepus.

Ginklų prekyba

WASHINGTONAS. — Ginklų prekyba nuolat didėja. Amerika 1962 m. pardavė ginklų už 2 bil. dol. ir 1975 m. jau už 9.1 bil. dol. Tokiomis sumomis ginklų užsieniui pardavė JAV gynybos departamentas. Privatių ginklų prekybininkų, kurių ginklų pardavimas turi būti patvirtintas valstybės departamento, ginklų prekyba nėra mažesnėmis sumomis.

Iki šiol, pradėdant antrojo pasaulinio karo pabaigą, JAV užsieniui ginklų jau yra pardavusių daugiau kaip už 50 bil. dol. Tenka papręžti, kad visas ginklų pardavimas vykdomas į kredito.

Federalinis cenzas kas 5 metai

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai trečiadienį nubalsavo federalinį cenzą (JAV gyventojų surašymą) daryti kas penkeri metai. Surašymas buvo pradėtas 1796 metais ir daromas kas dešimt metų. Sekantis surašymas bus 1985 metais ir po to kas penkti metai.

Prezidentas Fordas susirūpinęs atėjant rinkimams. Jis patogia įtikinti respublikonus, kad jis gali surinkti daugiau balsų, negu pralaimėjęs gubernatorius Ronald Reagan, bet kai jis pasijūti ir demokratų gaunamus balsus, tai turi rimtai susirūpinti. Jo laimė, kad tuo tarpu demokratų tarpe nesimato nei vieno rimto valstybininko, tikrai Henry Jackson.

TENGO ŠALININKAI ŠALINAMI IS KINIJO KARIUOMENES

Dešiniųjų komunistų dar, nešauda, bet

kairieji gali imtis šių priemonių

HONGKONGAS, Britų kolonija. — Iš Pekino ateinančios žinios sako, kad šandien prasidėjo didelis Kinijos komunistų partijos valymas. Ketvirtadienio rytą jau atleisti keli kiniečių kariuomenės vadai ir padarytos didelės pakaitos policijos vadovybėje. Penktadienį Hua Kofengas sušaukė nepaprastai dideles demonstracijas Pekine toje pačioje Didvyrių aikštėje, kurioje paskutinėmis dienomis vyko susirėmimai su policija. Demonstracija buvo žymiai didesnė už visas šiomis dienomis vykusias Pekine.

Kisingerio nuomone

WASHINGTONAS. — CBS korespondentas Schorr yra paskelbęs New Yorko laikrastyje Village Voice slapta dokumentą, kurį buvo gavęs iš senato komiteto, tyrinijančio FBI ir CIA veiklą.

Korespondentas Schorr, pagavęs progą vienu pietų metu Washington, užklausė Kisingerio, ką jis manas tuo reikalu? Kisingeris atsakė, kad slapto dokumento turinys jau buvo prasisunkęs prieš jį paskelbiant. Kaltė turi kristi ant to, kas jį išdavė, bet ne kas jį paskelbė. Esą, Kisingeris daugiau susirūpinęs jo turiniu, bet ne jo paskelbimu.

JAV protestuoja

Maskvos valdovai, pamėgdžiodami kelis žydus New York, terorizuoja Amerikos pasiuntinį bės tarnautojus Maskvoje. Vienas tarnautojas buvo net sumuštas Maskvos gatvėje. Be to, nesiliauna švytinti Amerikos pasiuntinybės spinduliai. Ne paslaptis, kad tokie „darbeliai“ atliekami su Sovietų vyriausybės pritarimu.

JAV net tris kartus pareiškė protestą Maskvoje, Sovietų užsieniui reikalų ministerijoje. Radijo žiniomis, trečiasis protestas buvo įteiktas formaliai raštu.

Čikagos miesto rezoliucija

ČIKAGA. — Čikagos miesto taryba priėmė rezoliuciją, kurioje pasmerkiama National Broadcasting Co., kad ji užsideda ir neįsileido streikuojančių tarnautojų. Pasak mero Daley, toks kompanijos elgesys primena 19 šimamečio elgesį darbdavių su darbininkais.

Viceprezidentas ir vyr. vedėjas WMAQ-TV Lee Schulman pareiškė, kad mesti kaltinimai žinių tarnybai yra nepagrįsti ir neteisingi. Darys buvo uždarytos tik apsaugojant milijonines vertes įrengimus nuo streikuojančių sabotaznikų ir gadintojų.

New Yorko NBC vadovybė patraukė į teismą NABET uniją, kuri atstovauja žinių tarnybos rašytojus, filmų gamintojus, inžinierius ir technikus, prašydama teismo uždrausti ir sustabdyti vandalizmą, ir taipgi priteisti 200 mil. dol. atlyginimo už sugadintus įrengimus.

NABET unija turi 1,700 narių, kurių 200 dirba Čikagoje.

Kada buvo išaiškinta, kad Čiu Enlajaus šalininkai organizavo protesto demonstracijas, tai trečiadienį susirinko partijos politinis biuras ir padarė šiuo reikalu labai griežtus nutarimus. Pirmon eilėn, politinis biuras pamerė šitokį protesto būdą. Jie turėjo pasitenkinti savo nuomonės pareiškimu, bet ne viešosios tvarkos ardymu.

Politis biuras, Mao Četungui pasiūlius, atleido Tengą iš pirmojo vicepremjero pareigų, atleido iš komunistų partijos centro komiteto vicepirmininko pareigų ir, — svarbiausia atleido iš kiniečių kariuomenės štabo viršininko pareigų. Iki praeito ketvirtadienio Tengas ėjo Kinijos kariuomenės štabo viršininko pareigas, nors apie tai niekur nebuvo skelbiama. Jis priklausė dešiniajam komunistų partijos sparnui ir retkarčiai pakritikuodavo petį Mao Četungą, o jo žmonos politikos nemėgdavo. Ketvirtadienį ir penktadienį buvo atleisti keli Kinijos karo apytos tik apsaugojant milijonines vertes įrengimus nuo streikuojančių sabotaznikų ir gadintojų.

New Yorko NBC vadovybė patraukė į teismą NABET uniją, kuri atstovauja žinių tarnybos rašytojus, filmų gamintojus, inžinierius ir technikus, prašydama teismo uždrausti ir sustabdyti vandalizmą, ir taipgi priteisti 200 mil. dol. atlyginimo už sugadintus įrengimus. NABET unija turi 1,700 narių, kurių 200 dirba Čikagoje.

MŪSŲ VEIKLOS AKIMIRKOS

REDAGUOJA L. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SAJUNGOS
PREZIDIUMO REDAKCINĖ KOLEGIJA

Adresas: G. J. Lazauskas, 208 West Natoma Avenue.
Addison, Illinois 60101

1966 METAI

NR. 22

KAS IR KUR?

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto reikalų vedėjas Vyriausiojo Vliko darbuotojas Jonas Audėnas.

LVLS-gos Prezidiumas liaudininkų atstovų Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos paskyrė Juozą Audėną ir antrininku Vytautą Mačį iš Worcester, Mass.

Elto pranešimu, į Vliko laukia JAV Vysybės Departamentui dėl JAV jaunųjų politinių tarybų vizito Lietuvoje, palydėti amerikiečių pareigūnams, valstybės sekretoriui Kisingerui pavadus, gautas toks atsakymas:

„Mes manome, kad abiejų — JAV ir lietuvių tautos — interesuose yra pabrėžti mūsų buvimą tame tradiciniame proamerikietiško krašte ir įjungti Lietuvai, taip pat Estijai ir Latvijai, mūsų kultūrinės ir informacinės programos. JAV Generalinio Konsulato Leningrade pabrėžė veiklą nuo jo 1973 metais įsteigimo, pavaizdavo mūsų norą išvengti diskriminacijos prieš estų, latvių ir lietuvių tautas kur ir kiek tai liečia konsulinis ir kultūrinis reikalas. P. v., kelios JAV artistų grupės lenkėsi Pabaltijos kraštuose. Vėliau, kaip anksčiau paminėtosios grupės, papildė Voice of America transliacijas ir prisidėjo prie Amerikos santykiavimo ir jos susilomėjimo Pabaltijų principo pademonstravimo ir pabrėžimo.

Tuo pačiu mes netaikome, kad vizitai kaip anksčiau paminėti ir kiti, kurie gali kartas nuo karto pasitaikyti, pakeistų priverstinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimo JAV politiką. Mes tebepripažįsime ir tebeprilaikome Lietuvos teisę į nepriklausomybę. Šios pozicijos visai nepakeitė nei Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos rezultatai, nei Konferencijos Galutinio Akto bei kokia sovietinė interpretacija.

viety Sąjungą nepripažinimo JAV politiką. Mes tebepripažįsime ir tebeprilaikome Lietuvos teisę į nepriklausomybę. Šios pozicijos visai nepakeitė nei Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos rezultatai, nei Konferencijos Galutinio Akto bei kokia sovietinė interpretacija.

„Jurgio Krikščiūno, Felicijos Bortkevičienės ir kt. monografijų leidimo reikalu sekanti karta bus pateikta daugiau informacijų. Taip pat ir sekančiame LVLS Prezidiumo biuletenyje.

„Liaudininkų Chicago kuopa per trumpą laiką, dėl nelauktos mirties, nustojo dviejų savo narių: buv. kuopos pirm. Vaclovo Dalinkevičiaus, kuris buvo taip pat „Naujiens“ ir „Sandaros“ rėmėjas, ir žinomo šachmatininko Vlado Karpuškos.

„Šį šeštadienį, balandžio 10 dieną, 2 val. po pietų šaukiamas liaudininkų kuopos informacinis susirinkimas Evangelikų-Reformų parapijos salėje, 5230 So. Artesian Ave., įėjimas iš šono. Kviejami visi nariai ir prijuočiantieji, kurie norėtų įstoti į kuopą.

„Albertui Ošlapui, gvy. Rego Park, N. Y., šiomis dienomis suėjo garbinga 80 metų amžiaus sukaktis. Jis yra įžymus ir ilgametis vietos bendruomenės ir Sandaros veikėjas, pirmininkas ir sėkmingas veiklos vadovas. Nors New Yorkiečiai nelabai mėgsta sukaktis minėti, tačiau bičiuliui Albertui Ošlapui tenka šia proga visų vardu palinkėti daug sveikų ir darbinių veiklos metų.

Atsiveikinimas su Vladu Karpuska

Š. m. kovo 29 d. Marquette kolegijoje Chicagoje, įvyko visuomenės atsiveikinimas su pagarsėjusiu šachmatininku Vladu Karpuska, staiga mirusiu kovo 27 d. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Atsiveikinimo žodį šachmatininku vardu tarė p. Juozas, senų laikų draugas p. Skeivys pateikė prisiminimų, kada jis kartu su velioniu buvo sanitarais nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje. Prof. Mečys Mackevičius atsiveikino liaudininkų vardu. Jo tartą žodį čia spausdiname.

„Skandaus paskutinio atsiveikinimo dalyvės-iai!

Su velioniu Vladu turėjau laimės arčiau susipažinti tik tremtyje. Tačiau apie jo gyvenimą ir

veiklą daug buvau girdėjęs iš jo vienminčių ir bendradarbių. Jis buvo 1941 m. sukilimo aktyvus dalyvis. Vėliau, kada lietuvių tautą prislėgė klaidi priepaundos sutelka, kada aplink siautėjo iš okupanto pusės nuolatiniai ir dideli pavojai, velionis Vladas įsijungia į pogrindžio veiklą, imasi rizikingo darbo. Spausdina, medžiagiškai remia ir platina pogrindyje leidžiamą liaudininkų, plačiai okupacijos metu Lietuvoje skaitomą, laikraštį „Nepriklausoma Lietuva“. Išgyveno daug pavojingų momentų.

„Pasitraukęs į vakarus, remia patriotinę Lietuvos išlaisvinimo siekiančią spaudą ir organizaciją. Velionis savo politinių bei pa-

TARPO AUSROS IR AUDRŲ STĖPONO KAIRIO ATMINIMUI

I. Steponas Kairys pirmose Lietuvos žadintojų ir kūrėjų eilėse

DR. J. PAJAUJIS

1. Įvadinis posmas

Kiekvienam, bent kiek susipažinusiam su naujosios Lietuvos istorija, yra žinoma, kad Steponas Kairys buvo vienas pačių įžymiausių lietuvių švietėjų, vadovavusių tautiniam atgimimui, revoliuciniam laisvės sąjūdžiui, valstybės atkūrimui ir, pagaliau, rezistencijai naujai rusų okupacijai. Jo tauri asmenybė, ryžtingas atsidėjimas visuomenės darbui, jo aukšta moralė ir didelė išvėrmė galės eiti šviečiančių pavyzdžių jaunosioms lietuvių kartoms. Jo gyvenimas apėmė itin svarbų naujosios Lietuvos istorijos laikotarpį: „Ausros“ ir „Varpo“ gaidynę, tautos atgimimo suklestėjimą, revoliucinį 1905 m. sąjūdį, nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą po pirmojo pasaulinio karo audros ir, pagaliau, jos žlugimą antrojo pasaulinio karo metu. Tad jojo tikrai gyvenimą tarp „Ausros“ ir dviejų karų audrų, ir per visą tą laikotarpį, pradedant nuo gimnazistinių dienų Šiauliuose (1894-1898). Steponas buvo ne tik aktyvus visuomeninio vyksmo dalyvis, bet dažnai jam tekdavo ir vadovaujantis vaidmuo. Tad apie Steponą Kairį turėtų būti parašyta plati ir išsami monografija. Bet emigracijos sąlygomis tai nėra lengvas dalykas. Kol tatau nors galės būti padaryta, mes ryžtamesi pateikti „Varpe“ šį memorialinį straipsnį rinkinį, nušviečiantį Stepono Kairio asmenį bent kai kuriais po ilgais arba kai kuriais reikšmingais istoriniais momentais.

Šį darbą mums yra gerokai palengvinęs pats Steponas, palikdamas du savo atsiminimų tomu: „Lietuva Budo“ (1957) ir „Tau, Lietuva“ (1964). Tiesa, iš savo aktyvaus visuomeninio gyvenimo apie septynes dešimties metų jis spėjo aprašyti vien tik laikotarpį iki 1919 metų. Sunki liga ir negalėstin ga mirtis neleido jam pratęsti savo atsiminimų, apimant nepriklausomybės laikus. Jis buvo pasiryžęs tai padaryti trečiame tome, kiek man teko patirti iš artimo bendradarbiavimo su juo, pagalbstint telkti atsiminimų medžiagą. Pasku-

sauležiūrinių įsitikinimų niekam neprimedavo. Jis buvo sau žinovas, gilus ir nuoseklus tolerantas kitai galvojančių atžvilgiu. Toji jo visuomeninė dorybė, kuri jau ne taip dažnai sutinkama pasaulėžiūriname žmonių bendravime. Kiekvieną, jį pažinusį, rišo, saistė su juo pagarbos ir tikros draugystės jausmais. Velionis buvo su visais mandagus, švelnus, taktiškas. Visa sąveika nusiteikęs artimui padėti, daryti gera. Turėjo subtilią meninę sielą, intelektualinį imlumą ir švelnų humoro. Tas jo būdo savybės lydėjo nedirbtinas paprastumas ir kuklumas. Todėl jo perankstyva ir netikėta mirtis yra skaudus smūgis visiems, kurie tik jį pažino.

Liaudininkų S-gos Prezidiumo, Tarybos ir Chicago skyriaus vardu, o taip pat savo ir savo žmonos — prašau skaudžiausiai mirties nusikraustas; didžiai gerbiama Poną, ištikimą velionio gyvenimo draugą, dukrą, sūnų, brėlinį, seserį ir artimuosius, priimti gilio, nuoširdžios užuojautos žodžius, kaip visų vienminčių gili liūdesį.

Brangus Vlado paliktas švietus prisiminimas ir gražaus gyvenimo pavyzdys, kuris sielos gėmėse niekad nešlės, teguodžia Jūs ir apviečia jūsų gyvenimo keliai iki susitikimo su juo „mažnybėje“.

tinuose savo laisvuose man jis, tarp kita ko, rašė (1964 m. birželio 26 d.): „Paskaitęs, ką esu parašęs „Tau, Lietuva“, pajutau labai nusivykęs. — taigi tėra mano atsiminimų tik dalis. Nėra visai pavaizduota gyventojų įvykių labai svarbūs laikotarpiai, kaip demokratinių Seimų ir vadizmo, bei įvykiai antrojo pasaulinio karo metu. Esu pasiryžęs tą didelę savo atsiminimų spragą užpildyti.“ Ir dar vėliau (1964 m. liepos 14 d.): „Mielas Kolega, Labai Jums dėkoju už Jūsų paskutinį laišką. Aš ir pats labai noriu baigti savo atsiminimus, paimant demokratinių Seimų ir „tautos vado“ laikotarpį, kad ir esu atkalbamas ką rašyti apie „tautos vadą“. Ryžtuosi dar ir dėlto, kad su „vadu“ teko gyventi ilgokai bendrauti... Dėkoju Jums už pasidėjimą reikale man gelbėti ir už leidimą pakamuoti Jūs įvairiais „p a k lausimais. Mielai tuo leidimu naudojosi. Jūsų — Steponas Kairys“.

Deja, likimo buvo lemta, niekad jam nebaigti šios savo atsiminimų dalies. Šiame memorialiniame rinkinyje, greta paties velionės atsiminimų bei įvairios dokumentinės medžiagos, Stepono Kairio asmeniui nušviečiantis ir keleto jo jaunesniųjų bendradarbių pasisakymai, liečiantį tą ar kitą gyvenimo pusę ar istorinį momentą.

2. Lietuva, bundant

Steponas Kairys įžengė į 20-ji šimtmetį, eidamas dvidešimt antrosios savo amžiaus metus. Tad jis augo ir brendo per paskutinį 19-jo šimtmečio ketvirtį, kaip tik tuo metu, kada lietuvių tauta stėjo į tautinio atgimimo ir samonejimo kelią. Jis buvo gyvas liudytojas, tą atgimimo sąjūdį gyvenęs ir pats aktyviai į jį įsitraukęs. „Esu vienas jau nedaugelio tų, kuriems teko matyti Lietuvą bundant“ — pasisako jis pats. Tokią tad ir antraštę davė pirmajai savo atsiminimų knygai: „Lietuva Budo“. 1958 m. balandžio mėnesį Nek Yore buvo surengtas viešas ir gana sargingas tos knygos išleidimo paminėjimas, kuriame vienas iš kalbėtojų, rašytojas Juozas Petrėnas, tarp kita ko, pareiškė šias įsidėmėtinas mintis: „Tuo metu, kada Stepono Kairio aprašoma „Lietuva Budo“, jos švietuomenė gyveno nusiminime... Atrodė, kad Lietuva tamsi ir juoda. Taip liūdesio suimti sakė ir poetai. Bet visa taip atrodė tik iš paviršiaus žvelgiant: Gi lietuvių gyvenimo gėmėse neįtikėtinais naujaisiems poetams sunkiai sučiūmamas atbudimas! Atbudimas, skatinamas niekados neužmirštųjų valstybingumo tradicijų. Tas nuostabus lietuviškojo kaimo atbudimas įvairiomis kryptimis šakojosi, vis įgaudamas ryškesnes formas, artimą gyvenimui turinį. Dainose, pasakose, mįslėse, net medžio raižiniuose ir statyboje slėpė jo metai iš metų sukaupia ir kaupiamą atsargą tolimiesiems darbiui“. Ir Steponas Kairys gausiai sėmėsi dvasinio gėjų suvų iš tos liaudyje sukauptos atsargos. Kaip ir daugelis iš kaimo išėjusių lietuvių inteligentų (neiskiriant ir lietuvių komunistų vadų), jis buvo kilęs iš pasiturinčių ūkininkų, kuriuos (tokio pat ūkininko sūnus) Mickėvičius-Kapsukas vėliau ėmė pravardžiuoti „buožėmis“. Nors vėliau Steponas Kairys atsidėjo daugiausiai Lietuvos darbininkų (tad daugumoje miestiečių) reikalams,

Lietuvės knyga apie čeką

Bronė Martin — „PRAHOS KOMENDANTAS KODET“, — 244 psl., 1976 m., spausdinta VIVI Printing Co., Chicago. Siene seniai išleista knyga — tai gražus paminklas, sukurtas lietuvių žmonos savo mirusiam vyrui čekui.

Knygos autorė ir leideja Bronė Tautienytė-Martin po ilgesnės pažinties 1956 m. Chicagoje ištekojo už čeko Jaroslavo Martino Kodeto. Abu jie buvo naujieji ateiviai, atvykę į JAV apie 1950 m. Ji turėjo drabužių valyklą, o jis dirbo fabrike. Vėde, jie prie valyklas dar įsteigė ir siuntinių į Europą kontorą „Patria“. Vėliau jie persikėlė gyventi į Hot Springs, Ark., kur įsigijo didžiulį 4 aukštų viešbutį. Deja, šeimos laime autorė tegalėjo džiaugtis tik 15 metų, nes jos vyras mirė 1971 m., sulaukęs 76 m.

Mažesnę knygos dalį ir sudaro to jo bendro gyvenimo Chicagoje ir Hot Springs aprašymas: kokios sąlygos ir aplinkoje jie kūrėsi naujam krašte. Skaitant knygą, ne vienam skaitytoji iškils vėl prieš akis jo paties pirmieji keleri metai šiame krašte. Ir šen ir ten Martinams dažnai tekdavo susidurti su JAV senaisiais ir naujaisiais čekais. Čekų tautinė grupė JAV yra žymiai didesnė negu lietuvių, bet iš knygos sprendžiant, čekių tarpusavio sugyvenimas vis dėlto yra apgailėtinas. Tad nenuostabu, kad čekas Kodetas labai savo tautiečiais nusivylė. Lietuviai jam pasidarė žymiai artimesni ir jis mirdamas testamentu visą savo turta jo žmonos mirties užrašė nepriklausomos Lietuvos universitetų bibliotekai.

Didesniąją knygos dalį sudaro ankstyvesnio Kodet gyvenimo Europoje ir Sibire aprašymas, autorės sudarytas iš vyro pasakojimų. Gaudamas JAV pilietybę, jis savo pavardę iš Kodet pakeitė į Martin. Knygoje paaiškinama, kodėl jis taip padarė. Jo gyvenimo būta tikrai audringo ir jis nusitęsė net per tris kontinentus.

Kilęs iš didžiulės ir tautybių atžvilgiu kiek mišrios šeimos, pirmojo pasaulinio karo metu jis buvo mobilizuotas į Austrijos armiją. Baigęs karo mokyklą ir gavęs leitenanto laipsnį, netrukus frontą jis pateko į rusų nelaisvę ir atsidūrė Sibire. Ten jam po bolševikinės revoliucijos teko patirti: ypač daug vargo ir bado, koki, pagaliau, pasisekė pasiekti Japoniją ir iš ten su kitais čekų legionieriais laivu pasiekti jau nepriklausomą Čekoslovakiją, kur jis jau buvo apraudotas kaip žuvis. Kodetai giminiavosi su garsiaja čekų šeima Masarykais, tad jo karjerai kilnių tėvynėje nebuvo. Beveik 20 metų jis tarnavo Prahos žandarmerijoje; būdamas jos komendantu. Už gerą pareigų ėjimą, jis buvo apdovanotas daugeliu ordinu ir medaliu. Nuo 1938 m. rudens prasidėjo dideli čekų tautos vargai ir viena po kitos sekusios okupacijos. Būdamas didis čekų patriotas, jis tuose sunkmečiuose stengėsi padėti ne tik savo tautiečiams, bet ir kitų tautų padoriams žmonėms. Knygoje įdėta ir keletas dokumentų, kurie rodo tą jo humanistinę veiklą. Savo tėvynę jis išgyveno iki 1948 m., kol Čekoslovakija galutinai buvo susovietinta. Tais metais jis slapstydamsis pasitraukė į Vakarų Vokietiją, o iš ten atvyko į JAV.

Tai, be abejo, pirmoji autorės parašyta knyga ir gal todėl neišvengta kai kurių trūkumų. Sunkoka patikėti ir vienu kitu knygoje aprašytu faktu. Šiaip gi knyga išleista labai gražiai, gerame popieriuje, iliustruota visa eile nuotraukų.

A. M.

Magdutes margumynai

Praktiški patarimai ir kitokie dalykai

• Riešutų sviestas yra gera priemonė nuimti kramtomą gumą, prilipusią prie grindų arba baldų. Guma vėl pasidaro elastinga ir nuvaloma nepažeidžiant varnišo, politūros arba dažų. Labai sudžiūvusią ir prilipusią gumą tepi tuo sviestu pakartotinai.

• Išvalius šaldytuvą, sienas žių sutrumpins nuo dešimties iki 12 mėnesių.

M. Miškinytė

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti paskutinį 90 (1869-1959) metų Chicagoje lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagoje atvykęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiški, socialistiniai, liaisvanisniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteistos mokyklos, skaityklos, bibliotekos ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

vardu ir pasiusti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurias papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Dr. Kazys Grinys, ATSIMINIMAI IR MINTYS, II tomas, Gražiai viršėlis, 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštasis virš.	\$5.00
Prof. Vladas Biržė, SENIŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$5.00, minkštasis viršėlis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$5.00, minkštasis viršėlis — \$2.00	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis viršėlis.	\$5.00
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Nardeš, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Godelis, POVILAS MILERIS, biografinis bruožas, 232 puslapiai	\$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Los Angeles, Cal.

Jaunimas rengiasi pavasario šventei

Kovo 20 d. šv. Kazimiero parapijos salėje, filmo Sala rodomo belaukiant, prakalbinio mane Ona Razutienė, Jaunimo ansamblio vyriausioji vadovė — šokių ir dainų mokytoja, kviesdama į posėdį Hollywood Palladium name. Posėdžiui jama būsi apie pavasario Jaunimo ansamblio šokių ir dainų šventę, kuri būsimi birželio mėnesį didžiulėje Hollywood Palladium salėje.

Hollywood Palladium auditorija žinoma ne tik vietiniams, bet ir kitų miestų gyventojams, kurie nors retkarčiais pasižymi televizijos programų. Čia būdavo garsųjų oskarų filmų žvaigždės įteikimo iškilmes, čia ir dabar dar mažesniųjų oskarų įteikimo vakarai, konvencijos ir kitokios programos tebe rengiamos. Ir lietuviai čia (be pirmą kartą) yra įžengę 1974 metais, kai Jaunimo ansamblis minėjo 25 metų veiklos sukaktuves. Turėjo ir svečių šokėjų: Čikagos Grandis, Detroito Šilainė ir San Francisco Vakarų vaikai sutartinai ar atskirai, kaip svečiai, šokdami pavasario programą.

Prieš aną jubiliejinę šventę buvo rengiamos parodos, kuriose buvo pavyks ansambliui sukurti tiek publikos, kad būtų apmokėti gana brangios salės, orkestrų ir kitas išlaidas? Publikos gausumu pasisekė ne tik išlaidas apmokėti, bet dar ir pelno liko.

Santykiai su Bendruomene

Išgirdęs, jog ir šimet Jaunimo šventei išnuomota Hollywood Palladium salė, lyg suabejojau ir nustebimą išreiškiau anstamblio vadovei klausimu:

— Ir vėl ten, į Hollywood Palladium?...

— O kaip manai! — atsakė Razutienė, — šimet latviai ir estai su mumis šoks! Manai, kad mums užteks parapijos kiemo!

Drąsi ir energinga moteris ta ansamblio vadovė. Nepabijojau ir aš dar vieną klausimą iškelti. 1974 metais reklamos sakė, jog Liet. Bendruomenės Los Angeles Jaunimo Ansamblis, minėdamas 25 metų sukaktuves, rengia iškilmes Hollywood Palladium auditorijoje, bet vėliau buvau girdėjęs, jog po gero pasisekimo ir po nemažo pelno to renginio pinigai neperduoti į Bendruomenės kasą.

Tad ir paklausiau ansamblio vadovės — kaip tai yra? Atsakymas buvo neturimas, bet paaiškinas. Los Angeles Jaunimo Ansamblio esą atskiras, vienas, Bendruomenės duodąs vardą, o Bendruomenė ateinanti pagalbiniais darbais į talką. Tai esąs dviejų atskirų organizacijų bendradarbiavimas.

— Mes dirbame, mes šokame, — kalbėjo vadovė, — ką uždirbame, tą ir turime. Neseniai buvome į San Francisco nuvažiavę ir ten šokiais pajiejomės Vasario 16 minėjimą. Ir šokome taip gerai, kad net ten patį šokių ratelio nariai pasidžiaugė ir susigundė vėl ten šokiams susiburti. Gal jie ir mūsų šventę atvažiuos. Turime pinigų, galėsime rudenį Čikagon nuvažiuoti ir didžiojoje šokių šventėje šokti. Jei pinigų atiduotume Bendruomenei, tai tiek iš jos ir begautumėm...

Ansamblio vedėja Ona Razutienė yra veikli ir darbšti narė Bendruomenės valdybos kadenčių kadencijose. Žinoma, jog Bendruomenė, kaip organizacija, kuri vos apie porą šimtų tūkst. nario arba solidarių mokesčio, nedaug ką gali ir padaryti. Tačiau losangeliskė višiuomenė labai nuosirdžiai remia Jaunimo ansamblių, kūrų, kaip dabar paaiškėjo, veikla atskirai nuo Bendruomenės savo nuosavais planais ir savo atskiru išdu.

Baigdamą pokalbį Ona Razutienė dar pridėjo:

— O kas būtų apmokėjęs išlaidas, jei 1974 metų šventės pajamos nebūtų padengusios išlaidų ir būtų likusi skola? Ar Bendruomenė? Mes rizikuojame, mes padarėme...

Pabaltiečių diena

Šimet jaunimas šoks ir dainuos birželio 13 dieną, Hollywood Palladium auditorijoje. Programos pradžia 4.30 val. Visą rengimo naktį yra paėmęs lietuvių ansamblis, pasikviedamas svečiais programos dalyviais latviai ir estai. Bus šokių ir dainų.

Parngimas angliškai pavadintas Baltic Folks Song and Dance Festival, o lietuviškai vadinsis Pabaltiečių šokių ir dainų šventė. Esą kviečiami visų trijų pabaltiečių tautų suaugusių chorai, bet dar nežinia ar visi dalyvaus.

Po programos bus publikai vakarienė, bet kas jos nemorės, galės bilietą pirkti tik šokių ir dainų programai.

Aukos Amerikos Lietuvių Tarybos skyriui

Vasario 16tą minint Los Angeles ir apylinkių lietuvių Amerikos Lietuvių Tarybai sudėjo nemažai pinigų. Aukomis ir kitomis pajamomis susidarė 3,939.95 dolerių suma.

Didžiausią auką pasireiškė Long Beach Lietuvių Klubas, įteikęs 221.00 dolerius. Po 100 dolerių aukojo: Santa Monica Lietuvių Klubas, dr. M. ir A. Devėnaitis, E. ir J. Sinkai, A. ir L. Tumai. Šimtą dolerių Alto išdėninkui įteikė ir R. A. Nelsai, bet auką jie prašė suskaldyti: 50 dolerių Altui, 25 dol. Tautos Fondui ir 25 dol. Liet. Bendruomenei.

Buvo ir daugiau asmenų, kurie Alto išdėninkui įteikė ar atsiuntė auką prašė suskaldyti ir persiųsti kitoms organizacijoms, pvz., V. ir A. Pažiūrai 60 dol. prašė suskaldyti šitaip: 25 dol. Altui, 25 dol. Tautos Fondui ir 10 dolerių Rezolucijoms Remti Komitetui.

Po 50.00 dolerių aukojo: Prel. J. Kučingis, A. ir V. Markevičiai, H. ir M. Pasker, G. Kazlauskas, E. ir H. Bakera, S. ir J. Kvečiai, dr. J. Jurgilas, O. Gustienė, A. Skirius, V. ir J. Čekanauskas. Antanina Lukšienė ir šeima 50 dol. auką skirslo: 25 dol. Altui, 25 dol. Tautos Fondui. Po pietų šventės šimt dolerių yra aukojusios dar dvi šeimos, bet (ne viena jų Altui ne persiuntimo išlaidoms nepridėjusi) prašo jų auką persiųsti kitai organizacijai.

Po 30 dolerių aukojo: J. Baltrėnas, J. Prusinskas, V. ir V. Kazlauskai, P. ir M. Grūšai savo auką skirsto: 15 dol. Altui ir 15 dol. Tautos Fondui. V. ir H. Vidugiriai: 15 dol. Altui ir 15 dol. L. Bendruomenei.

Po 25 dolerius aukojo: R. ir I. Bužėnai, E. ir I. Vilka, Tautiniai Namai, J. ir O. Motiejūnai, LST-Korp. Neo Lithuania, P. ir R. Pranai, A. ir E. Ambrazijūnai, dr. J. ir G. Gudauskai, J. ir D. Mitka, B. ir A. Seluikai, P. ir R. Sakai, Lietuvių Tautinė Sąjunga, L. ir I. Oksai, A. Mažeika, J. ir J. Petroniai, A. ir M. Maskaliūnai, dr. dr. R. ir D. Giedraičiai, J. Černius, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje: 75 kuopa, V. Jasiulionis, A. Galdikas, J. ir M. Uksai, A. Sabaliauskas, L. Reivydas, J. Jodelė, J. ir I. Raulinaičiai. Ir po 25 dolerius aukojusių sąrašas yra penki aukotojai, ne

cento Altui auکوjo, tik prašo jų pinigų persiųsti kitoms organizacijoms.

Dar ilgas yra sąrašas, aukojusių nuo 20 iki vieno dolerio. Prie progos ir juos paminėsiu. Čia skelbiamas sąrašas nėra oficialus Alto valdybos pranešimas. Žinios surinktos ir vie-

nas kitas komentaras pridėtas jo korespondento darbas. Bendra aukų suma yra 4,469.95 doleriai, kaip minėta iš jų tenka Altui \$3,939.95, Tautos Fondui arba Vliukui 355 doleriai ir Bendruomenei 165 dol.

J. Klauseikis

DR. VACLOVUI PAPROCKUI MIRUS

Š. m. kovo mėn. 12 d. dr. Vaclovas Paprockas blogai pasijautė ir rengėsi važiuoti į ligoninę pasitikrinti. Nuėjęs į savo kabinetą, ištiktas širdies smūgio mirė.

Velionis dr. Vaclovas Paprockas gimęs 1905 m. rugsėjo 29 d. Zarasų aps. Degučių vls. Zablaiškių k. Porą gimnazijos klasių buvo gaisęs Maskvoje. 1919 m. grįžo į Lietuvą. 1921 m. baigė Zarasuose progimnaziją. 1927 m. baigė Zarasuose mokytojų kursus. Kurį laiką mokytojavo Zarasų aps. Vien-savų dvare.

1929 m. baigė Simano Daukanto mokytojų seminariją Kaune. Netrukus mokytojo profesija. Pradžioje medicina studijuoti. Gydytojo diplomą įsigijo 1936 m. Buvo Kaune vaikų klinikos asistentu ir kitose pareigose. Dirbo Vytauto Didžiojo universitete chirurginėje klinikoje kaip prof. Kuzmos asistentas. Medicinos žurnale parašė 7 mokslinius straipsnius. Studijų tikslais 1943 metais lankėsi Vokietijoje ir Austrijoje. 1944 m. artinantis rusams su žmona Birute ir dukrele Kristina pasitraukė iš Lietuvos į Austriją.

Austrijoje buvo paskirtas Voecklabrucko aps. vyr. gydytoju chirurgu. Tuo laiku teko vokiškuose laikraščiuose skaityti geriausius atsiliepimus apie Vaclovą Paprocką, kaip gerą gydytoją ir chirurgą.

1947 m. pasiekė Ameriką. Iki 1951 m. buvo ligoninėje rezidentu. Sakėsi, kad tai buvę jam sunkiausi metai. Reikėjo išlaikyti pakartotini valstybiniai gydytojo egzaminai. Nugalėjo ir šią kliūtį.

1951 m. vasario 2 d. išlaikė egzaminus ir gavo teisę verstis New Yorke gydytojo praktika. Tuo laiku jis buvo pirmasis iš Lietuvos atvykęs gydytojas, gavęs teisę gydytojo praktika atlikti. Antidare Brooklyne savo kabinetą. Greit tapo populiariu, kaip gydytojas ir chirurgas. Lankėsi pas jį kaip gydytoją ne tik lietuviai gyvenantieji New Yorke, bet ir įvairių tautų žmonės. Būnant laidotuvėse teko girdėti didelių apagilestavimų, dėl jo mirties lietuvių, lenkų, vokiečių, rusų ir kitų tautybių žmonių.

Gyvendamas Amerikoje nebuvo užsidaręs vien gydymo praktika. Gyvai reiškėsi lietuviškoje veikloje. Nemaža straipsnių rašė Medicinos žurnale. Savo lėšomis išleido veikaluką, apie pirmąjį New Yorke apsigyvenusį gydytoją ir mokytoją Aleksandrą Kursių (Lenka pasisavinti norėjo nepasisekė). Jo pastangomis prie gydytojo Kursiaus gyveno namo buvo prikaltas memorialinė lenta. Entuziastiškai džiaugėsi dėl išleistos knygos "Lithuania 700 years". Šios knygos pristatyme pasakė jautrią kalbą.

Buvo kurį laiką Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininku. Savo lėšoms atpausdino keliolika tūkstančių nat vokių klijuoti ženklukų. Ženklukė atvaizduota tautiniais rubais aprengta ir retežiai sukaustyti lietuviškai su užrašu "Lithuania is under colonial bondage of the USSR since W. W. II". Suorganizavo Birželio tremimo sukakties tekstą ir melodijos konkursą (Laimėjo Birutė Pukelevičiūtė).

Retas lietuvių didesnis su-būrimas praėjo, kuriame nedalyvavau ir dr. Vaclovas Paprockas. Gausiai rėmė šiuotiniams dar kelis metus gyvena-

si ok. Lietuvoje tėvelį, mokslo draugus ir gimines. Įvairiems lietuviškiems reikalams tūkstančius dolerių išaukėjo. Rasdavo dar atliekamo laiko ir lietuviškoje spaudoje bendradarbiauti.

Skaudžiai pergryvendavo lietuvių bendravimą ar bendradarbiavimą su Lietuvos okupantu ar jo pastatytais pakalikais. Sakydavo, kad išeivijos lietuvių bendravimas ar bendradarbiavimas naudingas tik okupantui, skaldyti išeivijoje lietuvių ir silpninti kovą Lietuvai laisvę atgauti. Amerikoje išgyveno 29 metus. Kartą paklaustas, ar jis, atgavęs Lietuvai laisvę, grįžtu į ją? — Kad ir į vargingiausią Lietuvą, viską pametęs grįščiau, nes ten mano tėvynė ir aš jai priklausau, — atsakė.

Su daktaru Vaclovu Paprocku kovo 15 d. Richmond Hill, N. Y., Garšvos Haven Hill koplyčioje, atsisveikinimo kalbą pasakė ir pasimeldė kun. Pikturna. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Dėl šeimos didelės širdgėlos ir liūdesio laidotuvų direktoriaus patvarkymu buvo palaidotas bendroje sekcijoje. Ant rytojaus žmona vyrą, vokiečių, atsisveikinti susirinkę lietuviai ir jo buvusių pacientų. Koplyčioje žmonės nebėtilpo. Dauguma stovė-
lietuvių sekcija.

jo gretinoje patalpoje. Mačiau asarojančių moterų ir vyrų.

Atsisveikinimą pravedė Vytautas Albraitis. Apibūdinęs velionio veiklą, reikėdė šeimai užuojautą. Lietuvos gen. Konsulas Anicetas Simutis, apibūdinęs velionio gyvenimą, pastebėjo, kad velionis buvo principo žmogus. Gindamas Lietuvos laisvę, negailėjo nei lėšų, nei laisvesnio laiko.

Lietuvių Gydytojų korporacijos Fraternitas Lithuanica vardu atsisveikino pulk. dr. Vladas Ingelevičius. Lietuvių Gydytojų Draugijos vardu dr. Benediktas Jankauskas, Bendruomenės - Česlovas Janušas. Atsisveikinimas baigtas kunigo Piktornos malda.

Kovo 16 d. Angelų Karalienės bažnyčioje keturiems kunigams atlaikius pamaldas, buvo nulydėtas į Cypres Mill kapines. Nežiūrint į smarkoką lietuvių ir slapdriabį ir čia susirinko daug žmonių palydėti daktarą Vaclovą Paprocką į amžinybę. Prie kapo atsisveikinimo kalbą pasakė ir pasimeldė kun. Pikturna. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Dėl šeimos didelės širdgėlos ir liūdesio laidotuvų direktoriaus patvarkymu buvo palaidotas bendroje sekcijoje. Ant rytojaus žmona vyrą, vokiečių, atsisveikinti susirinkę lietuviai ir jo buvusių pacientų. Koplyčioje žmonės nebėtilpo. Dauguma stovė-
lietuvių sekcija.

Ronald Reagan veik visur praleimi, bet jis iš kovos lauko nesitraukia, nes jis tikisi turėti pakankamai jėgų pakentti prezidentui Fordui respublikonų partijos konvencijoje. Jis mano, kad Fordas bus priverstas daryti nuolaidų.

Pasiliko giliame liūdesyje žmona Birutė, dukrelė Kristina, sūnus Vytautas, trys anūkai. Sesuo dr. Konstancija Simaitienė su vyru Juliu, sesuo Aleksandra Matekūnienė su vyru Petru, brolis Petras ir kiti gimines.

Mielas Vaclovas tebūnie Tau, kad ir svetinga, bet vistiek svetima Amerikos, lengva žemėlė. Žmonai, vaikams seserims ir broliui giliausia užuojauta.

Slasys Juškėnas

VELTUI

iš UNIVERSAL graži 72x90 CANNON THERMAL atklodė jums dovana, jei įnešite dabar \$500 ar daugiau į jūsų esamą taupymo sąskaitą!

• MELYNA • ŽALIA • GELTONA

Jūsų santaupos atneša daugiausia pelno pas UNIVERSAL

7¹/₂
4 year Certificates of Deposit
MINIMUM AMOUNT \$5,000

7³/₄
6 year Certificates of Deposit
MINIMUM AMOUNT \$5,000

6³/₄
2 1/2 year Certificates of Deposit
MINIMUM AMOUNT \$5,000

6¹/₂
1 year Certificates of Deposit
MINIMUM AMOUNT \$2,500

5¹/₄
INVESTMENT
PASSBOOK
ACCOUNT

UNIVERSAL SAVINGS has been paying the HIGHEST DIVIDENDS consistent with SAFETY and SOUND MANAGEMENT for over 52 years.

Located just south of the Chicago Circle Campus

All accounts are insured up to \$40,000 by the FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION.

VISI LIETUVIAI SVEIKINAME AMERIKA

AMERIKOS BICENTENNIAL MINĖJIMAS

MCCORMICK ARIE CROWN THEATRE
š/m. Balandžio mėn. 25 d. 2 val. p.p.

VIENTINTELĖ PROGA DALYVAUTI! PROGRAMOJE:

VLADO JAKUBENO SIMFONINĖ MUZIKĄ ATLIKS CHICAGOS SIMFONIJOS ORKESTRAS

- VĖLIAVŲ PARADAS
- CHORAI
- SVEIKINIMAI
- TAUTINIAI ŠOKIAI
- SOLISTAI
- IŠRAIŠKOS ŠOKIS IR ŠREINERIŲ ORKESTRAS

BILJETAI PARDUODAMI: BRAZDŽIONIO KRAUTUVĖJE 2646 W. 71st. TEL. PR8-5374
ARIE CROWN THEATRE KASOJE IR TICKETRON 30-TYE SHOPPING CENTER.

BILJETŲ KAINOS: 4, 3 IR 2 DOL.

PO MINĖJIMO BANKETAS. ASMENIUI: 12.50 DOL.

TELEFONAS: 436-7878

Minėjimui Ruošti Komitetas

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$36.00
pusei metų	\$19.00
trims mėnesiams	\$9.75
viename mėnesiui	\$3.25
Užsienio:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$18.00
trims mėnesiams	\$9.50
viename mėnesiui	\$3.10
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago III, 60608. Telef. Haymarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Nuosmukin nuvedusi vidutinybė

Al. B. (aronas)), pirmas pradėjęs klibinti L. Šimučio Drauge stipriai stovėjusią koją, kad pats galėtų ten stipriai atsistoti, dar ir šiandien pokalbiuose primena, kad jis tokios ar kitokios žinios negalįs dėti, nes jo kojai Drauge susidarytų pavojus. Jokio pavojaus jam ten nėra ir niekas jam nenori pakenkti.

Bet reikia pripažinti, kad Al. B. yra truputį drąsesnis, jis mato toliau savo nosies, retkarčiais užsuka ir į opozicijos susirinkimus, pasiklauso jų argumentų, pataria apie vartojamą prievartą ir geram savo bičiuliui pataria stpraipsnį nunešti į Naujienas, nes Draugas bent dabartiniu metu tokius klausimus keliančio straipsnio nedės.

Jis tai žinąs iš patirties ir, norėdamas savo bičiuliui gero ir išvengti bereikalingo nemalonumo, pataria visai negaišinti laiko ir dabartiniams Draugo redaktoriams minėto rašinio nenešti.

Vakarykščiame Drauge Al. B. įžanginiame prašeko apie lietuviškąjį meną, to meno faktus, to meno vidutinybę ir bendrai apie lietuvišką gyvenimą. Jis primena savo laikų paskelbtą kultūrinio mūsų gyvenimo nuosmukio manifestą, kalba apie megejų teatrą, apie menininkų nepajėgumą prasikalti iš vidutiniškumo. Užsimeina apie leidžiamas antologijas, į kurias pateko nelėrašiai vaikams, užsimena apie premijuotas knygas, kurių mažai kas teskaito ir apie poeziją, kurios niekas nenori deklamuoti. Neskaito ir nedeklamuoja, nes tie kūriniai yra vidutinybės, silpnai, ne suke nuro jais gerėtis, nes juos senėra dvasinio grožio. Geram klausimui nagrinėti paspyręs įžangini, jis jį baigia:

“Ir kyla klausimas, kas galėtų taip atrinkti, kad visi kūriniai būtų išskirtinai geri ir norom nenorom tenka paklausti, ar geriau tegu gyvuoja, kad ir nelavai vykęs mūsų kultūrinis pasaulis, ar tegu miršta, jei negali būti tobulus.” Draugas 1976 m. bal. 8 d., 3 psl.)

Šiandien kiekvienam aišku, kad tie, kurie iki šio mto skelbė konkursus rinko iš mažiau nusimanančių konkursinei komedijai reikalingus pinigus, nieko vertingessnio neatrinko. Kas iki šio mto padaryta yra vidutinybė, kurią kiekvienas metas labiau blukina. Tai žino kiekvienas protaujantis lietuvis. Ši tiesa aiškėja kiedvienam,

kuris šiandien paima į rankas prieš dvidešimt metų pirmas premijas laimėjusius mūsų veikalus.

Al. B., prisipažinęs, kad iki šio mto “kūrta” tiktai abejotinos vertės vidutinybė, kelia kitą klausimą: ar geriau, kad ta vidutinybė gyvuotų, ar geriau, kad ji mirytų. Mums atrodo, kad šį klausimą redaktorius kelia be reikalo. Ne jam teks šį klausimą spręsti. Jį nuspręs pats gyvenimas.

Jį gyvenimas jau išsprendė. Jį išspęsti padėjo pats Al. B., bandydamas nuslepti gyvenimo faktus. Jį sprendė visi tie Al. B. bendradarbiai, kurie, išstumdę L. Šimutį, pradėjo nesiskaityti su gyvenimo faktais, o gyvenimo tikrovę stengėsi nuslepti nuo žmonių, kurie tuos faktus turėtų žinoti. Savo rašinio pavadinime Al. B. kalba apie gyvenimą ir apie faktus, bet apie faktus neužsimena. Jis kalba apie nuosmukį ir vidutinybę, bet jis nemini tų faktų, kurie ton vidutinybėn nuvedė. Gyvenimo faktus visi Al. B. bendradarbiai pradėjo slepti prieš dešimtmetį, o šiandien jiems patiems jau tenka svarstyti problemą apie nuosmukį, vidutinybę arba net mirtį.

Nesigilindami į tolimą praeitį, imkime visuomeninio ir kultūrinio mūsų gyvenimo nuosmukin vedantį faktą: Naujienas skaitantis Amerikos lietuvis žinojo, kad Simo Kudirkos išlaisvinimo reikalais daugiausia rūpinosi Amerikos Lietuvių Taryba, ypač josios pirmininkas Dr. Kazys Bobelis. Visos didesnės lietuvių organizacijos žinojo, kad ALTAS pasiuntė pinigų Kudirkos šeimos kėlionei apmokėti. Kas nežinojo, tai vėliau Naujienose skaitė ALTO duotą šių pastangų atskaitą. Tuo tarpu AL. B. bendradarbiai Drauge tris kartus paskelbė kad JAV LB pirmininkas rūpinosi Kudirkų šeima ir apmokėjo kėlionę į Ameriką. Tik tai vasario mėnesį A. Gečys Los Angeles lietuviams viešai pripažino, kad ALTAS Kudirkos kėlionę finansavo. Bet tas pats Al. B. nesiteikė per du metus šiuo reikalu skelbti melo atitaisyti. Kas kitokio laikraščio nebeskaito, tai tas ir šiandien tiki Drauge paskelbtu melu apie Kudirkų šeimos kėlionę į Ameriką. Al. B. turėtų žinoti, kad skelbiamas melas veda į nuosmukį. Kas to melo nepatikslina, tai nuosmukį dar labiau gilina.

Naujienos neišvengia tokios geros, kokių N. leidėjai norėtų. Jose pasitaiko korektūros klaidų, jose ne visuo met kalba išlyginta. Jos turi ir kitų trūkumų. Bet Naujienos yra pats seniausias ir plačiausiai skaitomas Amerikos lietuvių dienraštis. Kai lietuviškos kultūros “modernūs puoselėtojai”, sudarinėdami lietuviškų laikraščių sąrašą, nutare į jį Naujienų neįtraukti, tai padarė didelį nusikaltimą. Galima nesutikti su Naujienoms, galima nepritarti jų teikiama informacijai, bet negalima paneigti, kad jos išsena. Nei AL. B., nei bet kuris kitas jo bendradarbis, susirūpinęs nelemta vidutinybė, neturėjo drąsos pasakyti, kad šitoks gyvenimo faktų paneigimas yra aršiau, negu vidutinybė. Tai yra nusikaltimas, kurį turėtų smerkti kiekvienas lietuvis inteligentas, besisiliejąs bandymais prasimušti iš vidutinybės.

Kol lietuviškas kultūrinis gyvenimas nebus paremtas šiandieninio mūsų gyvenimo faktais, kol neturėsime drąsos pasisakyti prieš pagrindinių piliečio ir organizacijų teisių mindžiojimą, tai mes iš vidutinybės nepakilsime. Jei nepakeisime būdo kultūriniam gyvenimui vertinti, tai smuksime dar giliau purvą Nedrąšių straipsnelių rašymas iš vidutinybės neišgelbės.

SKAITYKITE NAUJIENAS GARSINKITĖS NAUJIENOSE

RAŠO DAN KURAITIS

Pavasaris eina Karpatų kalnais

Visi trokšta laisvės

Bela Kunas grįžo į Vengriją ir 1919 metų kovo pradžioje pagrobė Vengrijos valdžią ir paskelbė “proletariato diktatūrą”, o pats pasiskelbė diktatoriumi. Budapšte kraujas liejosi upeliais. Tais metais jis parąšė brošiūrėlę “Ko komunistai nori?”, kurios buvo atmuštos kelios laidos Vengrijos gyventojams pavyko komunistų atskratyti, o Bela Kun turėjo bėgti į Rusiją. Stalinas ilgus metus laikė Bela Kuną Kominterne ir jį gerai šėrė, o kai šis vengras įgriso gruzinui, tai 1937 metais jį sušaudė kartu su kitais “pasitutsiais šunimis”, kaip oficialus sprendimas tada sakė.

Po 1937 metų nei vengrai, nei rusai Bela Kunos nenori net paminėti Vengrai jo nemėgsta dėl to, ką jis Vengrijoje padarė, o rusai nenori priminti, kad skaitytojai neprisimintų, ką jie padarė. Vengrijoje Bela Kuną prisimena tik tai seni žmonės, kentėję dėl jo teroro.

KADARAS LIPO PER NAGIO LAVONĄ

Karo metu ir tuojau po karo, atsimenu, skaitem įvairiausių žinių mūsų laikraščiuose apie Vengriją, Lenkiją, Rumuniją, Jugoslaviją ir kitus kraštus. Apie juos plačiai rašė ne tik angliškai, bet lietuviški mūsų laikraščiai.

Bet reikalai vienaip atrodo iš tolo, sakykim, iš Chicago, o visai kitaip jie atrodo vietoje, pačioje Vengrijoje, Budapšte. Aš atsimenu labai gerai, kaip Ame-

rikos ir lietuvių laikraščiai aprašinėjo vengrų premjero Imre Nagy tragišką likimą, kaip Chicago laikraščiuose buvo aprašinėjamas paskutinės premjero Nagy dienos. Jis gynėsi su Vengrijos kariais pačiame Budapšte. Buvo aprašinėjama kaip jis su kariomėnės likučiais, netekusiais štabo ir karo vadovybės, buvo pagautas nedideliam miškelyje, rusų iš visų pusių apšautame. Budapšte man net trys žmonės tvirtino, kad premjeras Nagy buvo suimtas pačiame Budapšte.

Imre Nagy priklausė Vengrijos socialistų partijai, kuri norėjo demokratinių rinkimų, pilietinių teisių ir teisingesnės santvarkos. Adm. Horty diktatūra buvo gera po Bela Kuno siautėjimo, bet vėliau jį buvo nepaprastai žiauri. Vengrams buvo labai sunku duoną užsidirbti, nes žemės savininkai turėjo nepaprastai dideles teises. Jie viešpatavo ne tik dideliuose dvaruose, bet ir miestuose. Komunistų vengrai nenorėjo, nes jie prisiminė Bela Kuną. Bet rusų karo jėgoms užėmus Vengriją, apie joki kitoki veikimą negalėjo būti jokios kalbos.

Imre Nagy turėjo įstoti į Vengrijos komunistų partiją. Patys komunistai skelbė, kad jis yra socialistas, kad galėtų patraukti į partiją ir kitus socialistus, bet jis jau turėjo komunistuoti. Jis stengėsi nebūti žiaurus, bet jis negalėjo suvaldyti Vengrijoje pradėjusių siausti čekistų. Budapšte nustatė, kad Nagys buvo suimtas ne kokiame kaimelyje ar miškelyje, bet pačiame Budapšte. Nagys, negalėdamas pasislėpti ir neturėdamas laiko kitar pabėgti pasislėpė Jugoslavijos ambasadoje pačiame Budapšte. Nagys manė, kad Tito jį apginsias. Bet buvo ir yra savotiškas. Jis imasi ginti tik tai tuo atveju, jeigu jam yra koks išrovavimas. Nagio Tito negynė. Jį atidavė rusams čekistams.

Jis buvo suimtas, gerokai patardytas, gal dar kiek pakankintas, kad “pasakytų visą tiesybę”, o vėliau pačiame Budapšte, čekos namuose, likviduotas. Taip man pasakojo patys vengrai, kurie tuo metu gyveno Budapšte.

Besikalbant Dunojaus pakraščiuose su besišildančiais saulėje vyresnio amžiaus vengrais, patyriau, kad sovietų maršalas Zukovas daug prisidėjo prie Nagio valdžios likvidavimo. Visas reikalas prasidėjo Lenkijoje, o iš ten tuojau persimetė į Vengriją.

Kaip prisimename, 1956 metų pradžioje Nikita Chruščiovas Maskvoje pasakė kalbą, kurioje nuvainikavo Staliną ir pagyrė sovietų karo vadus. Jis aiškiai pasakė, kad karą laimėjo gabūs sovietų maršalai, bet garbę nusinešė Stalinas.

1956 metais neramumai prasidėjo ir Lenkijoje. Poznańuje, kur tais laikais vyriausiu vaduku buvo Gierekas, prasidėjo streikai. Darbininkai reikalavo didesnio atlyginimo, kad jie galėtų kiek geriau pagyventi. Gomulka buvo susirūpinęs, nežinojo kokių priemonių imtis. Be visos reikalas buvo pavestas Gierekui. Jis mokojo ne tik likviduoti Poznańiaus sunkilą, bet apsiminti darbininkus. Gierekas jau buvo Lenkijos komunistų partijos vadovas, padėjęs Gomulkai išvengti komunistams labai jau nemalonis padėtis. Gomulka buvo pasiruošęs panaudoti lenkų karo jėgas, bet Gierekas apsisėjo be kareivių ir kraujo praliejimo.

Tų pačių metų birželio mėnesį Gomulka buvo sušaukęs komunistų partijos centro komiteto posėdį. Ten buvo svarstoma susidariusi padėtis. Komunistai jau tū, kad reikia imtis priemonių, jeigu nenori dar ant ranką gyventi tas pats neramias ir nemalonias valandas. Lenkijos darbininkai jau nebeuorėjo toliau kentėti. Jis matė, kad komunistų vadai ir vadukai,

ANTROJI MOBILIZACIJA

Buvo graži, saulėta ir šilta 1939 m., rugšėjo mėnesio antroji diena. Grįžęs iš tarnybos su draugu V. V., kuris gyveno netoli manęs, išėjome pasivaikščioti. Taip sau bevaikštinėdami ir snekučiuodami, sausu, tyru ir puikiu rudens oru kvėpuodami, nuklydome į Panemūnės pušyną.

Nepaprastas gamtos grožis, sausas ir švarus oras, švelnus pušų ošimas ir jų malonus gajvinantis kvapas, persunktas saikų, rudens gėlių ir žolių aromatu, užlaikė mus iki sutenų. Braidėm po vešlius papartynus, vaikščiojom minkštų samanų ir žolių išklotu kilimu, rinkome gurgučius ir klajojome po pušyną, kaip mazi vaikai, atrodo, neradami kur iš jo išeiti. Toks nuotaikingas ir ramus po Panemūnės pušyną pasivaikščiojimas — buvo pasakutinis. Dabar, atrodo, kad buvome tik sapnas.

Tuo metu Europos padangė buvo apsiniaukusi. Karo šmėkla siautėjo Lietuvos pašonėje: patrankos, bombos ir kulkosvaizdžiai dundėjo lenkų žemėje, vokiečių armijos triukškas lenkų kariuomenę ir veržėsi į Lenkiją. Berods, tą dieną, spejamas, vokiečių vienas lėktuvas atskridęs, apskrido Kauno geležinkelis įvyti ir sukėlė kauniečiams įvairių kalbų ir nemaža baimės.

Grįžau iš Panemūnės pušyno labai išverges ir išalkęs. Sesuo papasakojo, kad jau keletą sykų buvo policininkas ir ieškojo manęs. Esu šaukiamas į kariuomenę. Turėjo šaukimo lapelį ir įspėjo, kad grįžęs iš pasivaikščiojimo turiu tučiuojau vykti į Radviliškį.

Perserengęs ir susidėstęs kas kelionę reikalinga, atsisveikinau su artimaisiais ir išvykau. Į geležinkelio stotį vykau autobusu. Autobusas buvo pilnas keleivių, man teko prie autobuso durų ant laiptelių stovėti. Neilgai reikėjo laukti traukinio. Geležinkelio stotyje jimas buvo nemažas, o vagone spūstis.

Pasiekiau Radviliškį. Stotyje judėjimas buvo mažesnis, veik visi pašauktieji į kariuomenę. Čia sutikau vieną draugą j. leit. B. E., kuris budėjo rinktinės štabe ir atėjo į stotį susitikti pažįstamų. Su juo neilgai kalbėjau, nes kariškas sunku žvežimas jau laukė prie stoties, susėdome į sunkvežimį ir mus nuvežė į kareivines. Atsargos knygtę ir mobilizacijos lapelį

teikiau tankų kuopos raštinei ir gavau nurodymą, kur atsarginiams paskirtas kambarys. Viskas jau buvo paruošta, tik reikėjo pasirinkti vieną iš trijų aukštų lovą.

Ano gražus, bet šiek tiek ūkanotas sekmadienio rytas. Tą dieną netik maisto, bet ir kavos negavome. Sekančią dieną buvo išduota kariška apranga. Palengva ir nuobodžiai slinko pirmosios kariuomenės dienos. Rikiuotės ir tarnybos nėjome. Turėjome rytinius pasivaikščiojimus, užsienimius prie tankų ir paskaitas klasėje.

Praėjo dvi savaitės, kai kuriuos atsarginius pradėjo paleidinėti į atsargą. Tų laimingųjų tarpe patekau ir aš. Rugšėjo 15 d., penktadienį, gavau iš rinktinės štabo atsargos knygtę ir mobilizacijos lapelį. Atsargos knygtėje buvo įrašyta, kad atlikau dviejų savaičių pakartojimą.

Iš rinktinės išvykęs užsukau į tėviškę pasisvečiuoti. Po poros dienų, rugšėjo 17 d., išvykau į Kauną. Įstotį važiuojant prie telefonų stulpų pastebėjau prikljuotus raudonus skelbi-mus. Perskaiciau skelbiama vi suotin. atsarginių mobilizacija. Lyg neįtikėtina, bet nutariau vykti į Kauną ir sužinoti kokia yra ten tikroji padėtis. Kauną pasiekiau vėlai vakare. Miestas skendo nykioje tamsoje. Tirs-tas rūkas ir migla gaubė aplinką. Juodo debesio apniakuti plotai alsavo slegiančia tvai-ka. Labai smarkiai lijo. Vanden klanai tekėjo gatvėse, šaligatviuose ir patvoriuose.

Iš stoties į žaliąjį kalną vykau autobusu. Vytauto prospekto ir Laisvės Alėjos kryžkelėje reikėjo persėsti, bet kur suojančio autobuso į žaliąjį kalną nesulaukiau. Keliauju pėsčia. Visur patvine, tamsu, švilpė žvarbus vėjas, lietus pylė kaip iš kibiro. Grįžau visas šlapias, nei vienos šiltės nebuvo saunos, o pusbačiai buvo pilni vandens.

Tik man parvykus sužinojau, kad jau ir vėl manęs ieško policininkas. Jų žiniomis, aš prieš dvi dienas esu išvykęs iš dalinio, o Kaune dar nepasi rodziau. Komendanto įsakymu tuč tuojau turiu vykti į Radviliškį.

Persirengiau sausais drabužiais ir avaline ir kol sesuo paruošė valgyti, atsiguliau ant sofos pasilsėti. Užvalges vėl išvykau į Radviliškį. Kaune sužinojau, kad viešai mobilizacija

Sveikatos sekretorius David Matthews įspėja kongreso atstovus, kad visuotinis skiepėjimas neapsaugo visų žmonių. Daugeli skiepai neveikia, o kai kuriems jie gali pakenkti. Skiepėjimas turėtų būti visuotinis jauni-mui, ne vyresniesiems.

nebuvo skelbta, tik po namus išnešiojami šaukimai. Tie prie telefonų stulpų matyti mobilizacijos skelbimai, buvo priklijuoti per nesuapratimą ar per neapdairumą.

Stotyje buvo didelė spūstis. Lietus dar nebuvo sustojęs lyti bet jau gerokai sumažėjęs. Traukinio reikėjo laukti apie pusvalandį. Atėjus traukiniui aš šiaip taip įlipau į vagoną ir dundant vagonų ratais ir garvežį ritmiškai pūksnojant, išvykau į Radviliškį.

Tarp Kauno ir Jonavos su maža žibaline lempute, atėjo traukinio konduktorius tikrinti bilietų. Priėjo ir mano eilė. Išėmęs iš kišenės padaviau jam atsargos knygtę ir pasakiau, kad esu mobilizuotas ir vykstu į Radviliškį.

Konduktorius iš manęs pareikalavo bilieto, arba aš turėsiu Janavoje išlipti. Jam atsakiau: “Bilieto nepirksiu, o jei-gu jis už mano nelaukų nuvy-kimą į dalinį atsakingas, aš Jo navoje išlipsiu.” Konduktorius paėmęs mano atsargos knygtę nusinešė. Netoli Jonavos jis grąžino man atsargos knygtę ir pastebėjo, kad daugiau be bilieto nevažiuočiau. “Jei-gu nebus mobilizacijos, tai ne-važiuosiu” — atsakiau jam.

Į Radviliškį nuvykau be jokių kitokių trugdymų. Judėjimas didelis, stotis pilna atsarginių, vienų kitų ieško, klausinėja, kur yra kareivinės, nes jos buvo tik prieš keletą metų pastatytos ir nevisi jas žinojo. Aš jas žinojau, nes jau nepirmą sykį čia lankausi.

(Bus daugiau)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

sekdami rusus, gavo dideles privilegias, tuo tarpu darbininkai privalėjo gyventi tikrai pažadais.

Sovietų valdžia, norėdama paveikti lenkus, į Gomulkos sukviesta plenumą, nieko iš anksto nepranešusi, pasiuntė maršalą Zukovą ir vicepremierą Bulgaviną. Jie du atėjo tiesiai į partijos centro komitetą ir pareiškė noro dalyvauti posėdžiuose. Gomulka pasiūto. Jis pasipriešino. Jis pasakė pačiam maršalui Zukovui, kad nelesias ne tik jam, bet ir Bulgavinui dalyvauti lenkų komunistų partijos centro komiteto pasitarime. Jis leis Zukovui pasveikinti posėdžiaujančius, bet neleis posėdžiuose sėdėti ir įsikišti į svarsty-mus. Zukovas rodinėjo Gomulkai, kad ir jis esąs politinio biuro narys, kad apie komunistinę santvarką jis turįs gerą supratimą, bet Gomulka užsispyrė ir ne-leido Zukovui kištis į lenkų vidaus reikalus.

Tų pačių metų rudenį Gomulka išvarė maršalą Rokosovskį, kuris oficialiai skaitėti lenkų karo jėgų viršininku. Visi įtakingesnieji lenkų karininkai būtu nepaklausę Rokosovskio. Jie būtu stoje kovon prieš raudonarmiečius. Rusams būtu reikėję siųsti sovietų divizijas prieš lenkų karius, bet rusai tuo metu dar nebuvo pasiruošę tokiam žygiui, todėl Gomulka lai-mėjo šokią tokią nepriklausomybę.

Zukovas tuo metu buvo Legnicoje, kur buvo so-vietų karo jėgų štabas. Zukovas buvo linkęs siųsti so-vietų karius ir likviduoti besipriešinančius lenkus, bet maršalas Rokosovskis patarė Chruščiovui tuo tar-pu tokio žingsnio nesiminti, nes galėjo pasipriešini-mas praplėsti ir kituose kraštuose. Laimėję Rokosovs-kis, bet Zukovas buvo labai nepatenkintas.

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3228

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS

2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004

DR. C. K. BOBELIS
INKSTU IR ŠLAPIMO TAKU
CHIRURGIJA

Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais
ir penktadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Westchester Community Klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA

SPECIALYBĖ AKIU LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.

Valandos pagal susitarimą.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPECIALISTAS

2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet
Tik susitarus.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį nuo 1-4 po pietų
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2890
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS

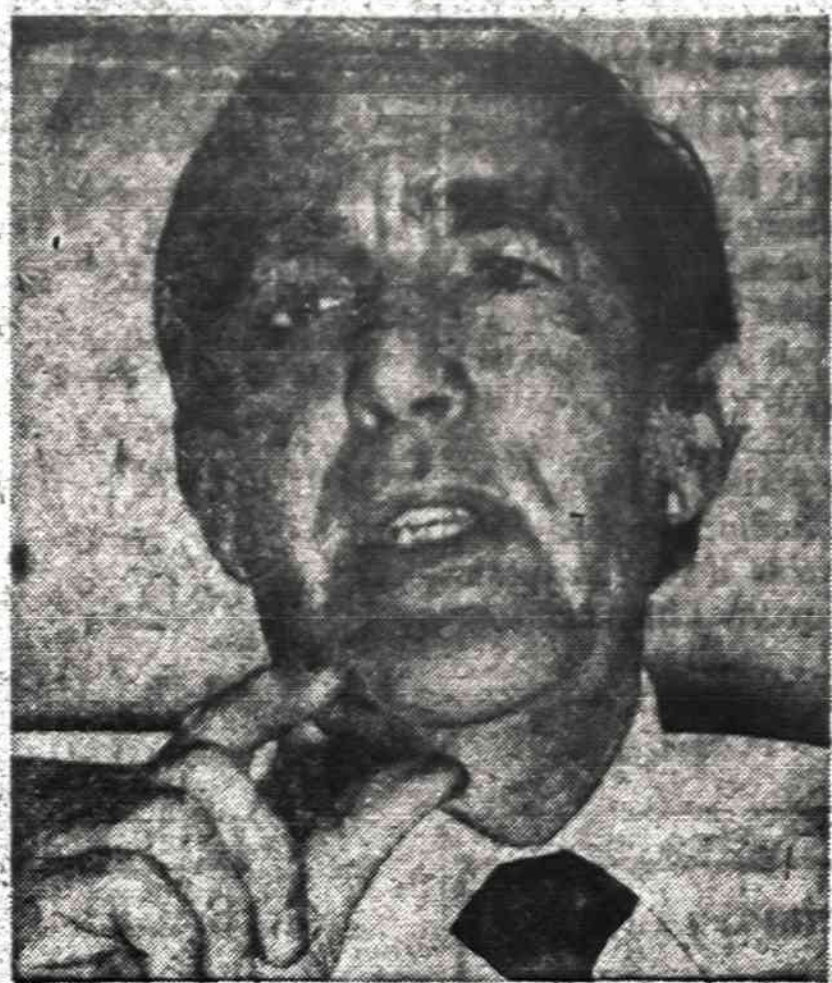
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Apratimai: Protezės, šėdės, šėdės
dėžės. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-1 ir 8-6. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

Morris Udall taip pat nori būti JAV prezidentas. Iki šio mė-
to jis snaudė, bet praėjus savaitę važinėjo į Wisconsiną, ieškodamas
savininkų jo nesamam politikai.

VELNIO NESTI IR PAMESTI

Mano geras bičiulis a. a. V.
Bičiūnas mēgdavo man pasako-
ti iš kur, kaip ir kada susi-
darė užuomazga frontininkų
sąjūdžio.

Kiek vėliau Dr. P. Karvelis
dar Tėvų jėgų namuose,
Paulina gatvėje, susikvietęs
virš 40 krikšč. demokratų na-
rių nušvietę, pasakytai, ant-
rą jų etapą. Jis pasakojo: Fron-
tininkų atstovų Vlike Europo-
je buvo prof. J. Brazaitis. Jo
pareiga buvo eiti jo užsienio
reikalams atstovo ir represen-
tanto pareigas. Vienam posė-
dy pulk. Šova ištarkė raštą ir
perskaitė, kad prof. J. Brazai-
tis priklausys J. Amerikos Val-
stybių tam tikroms instituci-
joms.

Esą jeigu jūs to rašto ne-
atsauksit, mes, frontininkai
išstojam iš Vliko, iš Lietuvos
išlaisvinimo. Aš toliau Kybar-
tų negalėsiu nuvažiuoti. Ir iš-
stojau. Po kiek metų grįžo į Vli-
ką tikslu "į šimėninti".

A. a. L. Šimutis viename pa-
sitartinime pasakojo, kad prof.
J. Brazaičio tarpininkavimu dė-
ka pavyko a. a. L. Prapuoleniui
gauti vizą aplankyti Norvegi-
ją ar kitą vietą pabėgusia
iš rusų eksursijos geografinės
mokytoja. Jis buvo vienintė-
lis lietuvis, kurį aplankė. Kada-
gi mokytoja nelabai noriai da-
vesi tardoma, tai grėsė pavo-
jus išduoti rusams. Tuo kriti-
ku momentu ją išgelbėjo Al-
tas.

Berods prieš 16 m. atsidan-
kė į mūsų būlą L. D. Zodis po
žodžio prie vėsių stalo kilo
karštas pašnekėsęs dėl krik-
ščionių demokratų atplaišos
frontininkų. Tas mūsų svečias
vienas iš frontininkų rabinų
susumavo mūsų pašnekėsę:
"Mums nepakeliu su katali-
kais, kadangi traukia į Romą
bet mums lygiai nepakeliu su
komunistais, kadangi traukia
į Maskvą". Savirš 16 m. mūs
frontininkų ideologai gerokai
nukrypo nuo Romos, pasuko
priešinga linkme.

To sąjūdžio propagandistai
važiuoja netik patys, bet ir sa-
vo atžalyną siunčia į okupu-
otą Lietuvą.

Tik pasiskaitę paskutinių
Akracius ir patys įsitikinsite.
Girdėjome prof. J. Bieliausko
paskaitą apie kultūrinį bend-
radarbiavimą. Visi užtai, kad
siųsti lietuvių studentus į Vil-
nių lietuvių kalbos pasimoky-
tinę atstovų Vlike Europo-
je buvo prof. J. Brazaitis. Jo
pareiga buvo eiti jo užsienio
reikalams atstovo ir represen-
tanto pareigas. Vienam posė-
dy pulk. Šova ištarkė raštą ir
perskaitė, kad prof. J. Brazai-
tis priklausys J. Amerikos Val-
stybių tam tikroms instituci-
joms.

Esą jeigu jūs to rašto ne-
atsauksit, mes, frontininkai
išstojam iš Vliko, iš Lietuvos
išlaisvinimo. Aš toliau Kybar-
tų negalėsiu nuvažiuoti. Ir iš-
stojau. Po kiek metų grįžo į Vli-
ką tikslu "į šimėninti".

A. a. L. Šimutis viename pa-
sitartinime pasakojo, kad prof.
J. Brazaičio tarpininkavimu dė-
ka pavyko a. a. L. Prapuoleniui
gauti vizą aplankyti Norvegi-
ją ar kitą vietą pabėgusia
iš rusų eksursijos geografinės
mokytoja. Jis buvo vienintė-
lis lietuvis, kurį aplankė. Kada-
gi mokytoja nelabai noriai da-
vesi tardoma, tai grėsė pavo-
jus išduoti rusams. Tuo kriti-
ku momentu ją išgelbėjo Al-
tas.

Berods prieš 16 m. atsidan-
kė į mūsų būlą L. D. Zodis po
žodžio prie vėsių stalo kilo
karštas pašnekėsęs dėl krik-
ščionių demokratų atplaišos
frontininkų. Tas mūsų svečias
vienas iš frontininkų rabinų
susumavo mūsų pašnekėsę:
"Mums nepakeliu su katali-
kais, kadangi traukia į Romą
bet mums lygiai nepakeliu su
komunistais, kadangi traukia
į Maskvą". Savirš 16 m. mūs
frontininkų ideologai gerokai
nukrypo nuo Romos, pasuko
priešinga linkme.

Berods prieš 16 m. atsidan-
kė į mūsų būlą L. D. Zodis po
žodžio prie vėsių stalo kilo
karštas pašnekėsęs dėl krik-
ščionių demokratų atplaišos
frontininkų. Tas mūsų svečias
vienas iš frontininkų rabinų
susumavo mūsų pašnekėsę:
"Mums nepakeliu su katali-
kais, kadangi traukia į Romą
bet mums lygiai nepakeliu su
komunistais, kadangi traukia
į Maskvą". Savirš 16 m. mūs
frontininkų ideologai gerokai
nukrypo nuo Romos, pasuko
priešinga linkme.

asmenys išskė blyg daugumos
remiamai apylinkėi". Tiesiog
per akis meluoja, naudoja ko-
munistų faktiką-meluką, o ko-
kie nors šiandadieniai tikrai
patikės.

Prisimenu dar Vokietijoje,
krikščionių demokratų konfe-
rencijoje, prel. M. Krupavičius
kalbėjo "Ar jūs norėsit, ar ne-
norėsit, Lietuva atgavus lais-
vę, neišjungs religinio prado
iš religijos". Tai buvo jo
pranasiška mintis, kurios mums
reiktų laikytis!

"Gausu žinių, kaip jaunimas
patriotiškai nusiteikęs okupu-
otoje Lietuvoje. Jie tiesiog deg-
ta dega tėvynės meile! Jie, kaip
niekas siejosi Tėvynės ir Tau-
tos ateitimi! Jų visos viltys su-
dėtos į mus!"

R. Kalanta liepsnose šaukė:
"Lietuvai laisvės". Kun. Zdebs-
kio, Sadūnaitės ir kitų pareiš-
kimai tiesiog širdį veria.

Vienok mūs frontininkams
tas nieko nesako! Jie už bend-
radarbiavimą su okupantu ir
tiek! O Naujienos — pietu sto-
ja prieš bendradarbiavimą.

Draugas, paviliodamas kvalifi-
kuotus darbininkus jau nurašė
Naujienas... Nežiūrint tos di-
delės šventvagystės, jie nori su-
naikinti Naujieną!

Tėvas Vaišys neabejoja,
kad Bendruomenė sulikviduos
ALTą ir VLIKą. Vienok norė-
čiau pasakyti, kol saulės pate-
kės. — rasa ir akis išės!

K. Zauka

**Paleis ar nepaleis
8 slaugių žudiką?**

SPRINGFIELD, Ill. — Aštu-
nių slaugių Chicagoje 1966 m.
tais žudikas Richard Speck buvo
nuteistas į elektros kėdę, bet
JAV Aukščiausias Teismas mir-
ties bausmę panaikino. Spekui
bausmė buvo pakeista 8 kartais
po 50-150 (nuo 400 iki 1,200)
metų kėlimo. Už "bera elgesi"
Illinois Parolų ir Pardonų Ta-
ryba leido Spekui, 34 metų am-
žiaus, po 9 metų kėlimo atei-
nantį rugsėjo mėnesį prašyti
bausmės dovanojimo (parolės).

Illinois seimas antradienį pri-
ėmė rezoliuciją, kuria minėtoji
taryba prašoma masiniam žmog-
žūdiui Spekui neleisti išeiti į
laisvę.

Taskente drebėjo žemė

MASKVA. — Sovietų radijo
pranešė, kad Rusijoje, Taskento
apylinkėje labai smarkiai drebė-
jo žemė. Kokios paliko žemės
drebėjimo pasekmės — Maskva
nutyli.

**SUSIRINKIMU
PRANEŠIMAI**

LIETUVIŲ MOTERU DRAUGJOS
APSVIETOS eilinis narių susirinki-
mas įvyks šeštadienį, balandžio 10
d. 2-30 val. po pietų, 2549 W. 71st
St. Narės kvietiamos atsilankyti, nes
laikas užsimokėti savo duokles ir
bus daug kitų svarstymų. Bus ir val-
sės.
Rožė Didgalvis, rašt.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS
1976 METU
TELEVIZIJA
TIK \$89.95
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Atid. 9-6; pirm. ir ketv. 12-8.
Sėkm. ir trač. uždaryta.

GELES VISOMIS PROGOMS
Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
Lėkšnumo arba lūdesio valandom
(PUTRAMENTAS)
gražiausios gelės ir vainikai antka-
piu papuošimui ir sezoninės
kapams gelės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

**Mokinys užpuolė
seną moterį**

Austin kolegijos 16 metų tu-
ris mokinytis partrenkė žemėr 75
metų moterį Ann Ryson ir at-
ėmė iš jos rankinuką. Pertrenk-
tajai pradėjus rėkti, netoli esė
buve du vežikai, Earnest Peak
ir Allen Hayward, užpuoliką pra-
dėjo vytis ir jį sugavę perdavė
policijai.

SUIMTI PLĖSIKAI

Balandžio 6 FBI agentai, pa-
dedant Schlierio ir Franklino
Parkų policijai, suėmė R. H. Wil-
soną ir S. M. Berry, kurie 1975
m. apiplėšė St. Luisė prekybos
centrą "banką" ir kurie plėšikavo
Oklahoma City, sužeisdami vie-
ną policininką.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai aplė-
diant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietasis drobės viršelis kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia
yra natūrali ankstyvųjų atsiminimų tūša. Tai yra Amerikoje bei-
kuriančio ir patyriusio įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili-
ustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje. Trakuoje. Druskininkuose. Kaune. Naudakuoje.
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidus aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINOS UŽDANGOS. Au-
toriaus pastabumų neapgauna Ištirto ir agitropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemašis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENU KLAUSIMAI.
3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemašis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTAIJE.
84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gausiami
NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant pašto ir pridedant
čekį ir piniginę perlaidą.

**SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI
KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI**

"Išmintingieji suprast". — Dan. 12:10.

Brangūs broliai, Dievas leido mums gerėtis stebėtiniais dalykais. Dievo
malonei padedant mes susipažinome su daugeliu dalyku, kurie mūsų tėvams
buvo paslaptimis. Mes sužinojome kas yra tikroji bažnyčia ir kad jai susivie-
ninijus su Kristumi jo karalystėje, atels pažadėtasis "visų žemės tautų pala-
minimas". Mes matome išpranastautą "bėgėtiną" žen ir ten ir finojimo
minimas". Toliau pranašo pasakytą, kad bus didelis tautų "suspaudi-
padaugėjimas". O iš kur tas jų supratimas? Jų supratimas
arba išmanymas ateina į juos nuo dieviškosios išminties, kurios jie
gauna nuolankiai priimdami Dievo žodį, Sventąjį Raštą, kuris buvo parašy-
tas jų pamokymui ir suteikimui jiems tikrosios išminties.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mū
rusioji? Į tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurį gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAKSONAS VIETA

REpublic 7-8800

REpublic 7-8801

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

N A R I A I:

Chicago:

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1218
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Detroitietis A. Miškinis, Juzė Kriščiūnienė, A. Rudinskis, buvęs NAUJENŲ direktorius ir ilgametis dienraščio spaustuves darbininkas, ir Kristina Austin, Naujienų administratore išsilaikiusi Floridoje, Miami pakraštyje, dažnai užsukdami į Miami Lietuvių Klubą pasisėdinti ir lietuvišką valgių užkasti. Visi gražiai nudėję saule ir pailsėję.

Nieko nauja lietuviškame pasaulyje

P. Venclova "Naujienose" (kovo 31 d.) mums pasakoja: "Tenka girdėti, kad organizuojasi grupė, kzdanti steigti trečią Bendruomenę, nuo nieko nepriklausomą ir tuo baigti visą bendruomeninį kermošį. Yra norinčių organizuoti atskirą jaunomėnų bendruomenę kiti — bendradarbiautojų. Atrodo, juokai, bet tuo keliu einama".

Savo metu, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje seniesiems Amerikos lietuviams, buvo kuo šiaudien naujesiems yra Bendruomenė. Susivienijimo istorikas, Tamas Astramskas, 1916 metais išleistoje "SLA Istorijoje" pasakoja:

"1897 metų pabaigoje įvairiose vietose Susivienijimo priešininkai sujudo savus susivienijimus tvarti. 'Vienybė' norėjo antro, tautiško susivienijimo; 'Kardas' norėjo susivienijimo radikališko, antikatalikiško, o Chicago draugijos vėl nešiojosi mintimi tvarti lietuvių parapijų ir lietuvių katalikų draugijų susivienijimą. Visiems įtikti buvo sunku, bet turint gerą norą padaryti Susivienijimą grynai tautiška įstaiga, visgi, buvo galima. Reikėjo tik Susivienijimo vadams atsakyti nuo visokio partijų kumo patiemis, kad Susivienijimo priešininkų norai neįvyko

ir Susivienijimas neišsiskaldė į kelias dalis, reikia padėkoti Susivienijimo pirmininkui (kun. Jonui Žilinskiui - Žilūnui), kuris, pats stengdamasis būti ne partinis, priešininkus nuginklavo." (pusl. 126)

Svento Rašto Pamokslininko skyriuje sakoma: "Kas buvo, tas vėl bus; kas įvyksta, turi įvykti; tokiu būdu, pasaulyje nėra nieko naujo." (Ecclesiastes 1:8 — anglų kalba "The thing that hath been, it is that which shall be; and that which is done is that which shall be done; and there is no new thing under the sun.")

Tokių būdu, senieji Amerikos lietuviai tik šypsoji, matydami, kad nepriklausomos Lietuvos mokyklą išėję ir įvairiais diplomais apsikaisę naujieji lietuviai mina pėdas, kurias senieji Amerikos lietuviai mynė 1897 metais prieš — 79 metus. kažkas sakė, kad žmogus lemia tą pačią istoriją išgyventi dvyk: vieną sykį kaip tragediją, antrą sykį kaip komediją.

Vgt. Struydas

Cicero miesto rinkimai

Cicero miesto rinkimai praėjo visiškai respublikonų partijos laimėjimu. Išrinkta šeši respublikonai į įvairias miesto pareigas. Ilgametis Cicero respublikonų partijos prezidentas John Kimbarkas nugalėjo demokratų partijos kandidatą F. A. Rusnaką 14,397 balsais prieš 5,122.

Cicero miestelis nuo seno yra žinomas kaip respublikonų tvirtovė; tuo tarpu jo kaimynas Berwynas, kuriame daugumoje gyvena čekoslovakai ir bohemiai, sudaro demokratų partijos pilį. Kodėl taip yra?

Matyti, kad Cicero ir Berwyno gyventojų jausmus, nuomones, simpatijas ir kitus reikalus suglostė daugelio metų įvykių istorija net senoje Europoje. Mat, čekai, slovakai ir bohemiai iš seno buvo terojizuojami germanų. Jie tad simpatijas ir nukreipė rusų link, kurie pasiūvė būti jų gynėjais.

Pirmojo pasaulinio karo metu net ištisos čekų divizionų kariavo rusų caro armijoje prieš vokiečius. O ir šio paskutiniojo karo metu panašiai buvo.

Antra vertus, Rooseveltas, Trumanas ir kiti demokratų partijos buvę Amerikos prezidentai, ypatingu būdu bičiuliaudami su Maskva, savaime šiltai glostė Berwyno čekoslovakų ir bohemių gyventojų link simpatijas. Cicero gi daugumos gyventojų istorinė gyvenimo patirtis yra priešinga. Jų senasis tėvynės niokojo Maskvos burlojai, tad jie negali būti demokratų partijos šalininkais.

BŪRINIS LAIVAS ČIKAGOJE

Norvegijos mokomasis būrinis laivas Christian Radich rugpjūčio 1-5 dienomis lankysis Čikagoje. Visuomenė jį galės apžiūrėti.

Minėtas Norvegijos laivas yra laimėjęs keles tarptautinių būrinų laivų lenktynes. Jis dalyvaus liepos 3-7 dienomis New York'e ruošiamoje būrinų laivų regatoje, atžymint Amerikos valstybės 200 metų sukaktį.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

4 NAUJOS KNYGOS

Angliškai:
LITHUANIANS IN AMERICA, Dr. A. Kučas \$6.—
THE BROTHERS DOMEIKA, Novel, L. Dovydenas \$6.—
Liekuviškai:
PASAKYTA PARASYTA, Prez. A. Smetonos kalbos \$10.—
ATSPINDŽIAI ŪKANOSE,
novelių rinkinys, V. Alantas \$6.—
Visos šios knygos gaunamos pas visus platintojus ir
LIETUVŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYTOJUS
395 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. 02127
Tel. 268-7730, vakarais — 282-2759

TRUMPAI

— **Teofilas Bardauskas** - Bardonas iš Pensilvanijos sezono metu groja fleita St. Peterburgo pučiamųjų orkestre. Orkestras groja vakarus savaitėje Williams parke. Lietuviams buvo staigmena, kai orkestro vedėjas pristatė lietuvių orkestrantą publikai, o susipažinimui su lietuviška muzika pagrojo Lietuvos himną ir Jonušo marsą.

— **Dail. K. Zoromskio** darbų paroda bus Chicago Jaunimo centre. Atidarymas įvyks balandžio 30 d. tęsis iki gegužės 9 d.

— **Jono Zuko** vargonų muzikos koncertas bus gegužės 2 d. Marquette Parko Lietuvių parapijos salėje. Ruošia švėkniškių draugija.

— **Anton Šakenis** iš Gage Parko apylinkės lankėsi Naujienose ir jį paramai įteikė penkinę. Ponia L. Mikalajūnienė įteikė \$4. Tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavadės prašė neminėti. Dėkui už paramą ir už dėmesį.

— **Stasys Martinkus** iš Brighton Parko apylinkės, pratešdamas be raginimo savo numeratą įteikė Naujienų paramai penkinę. Tos apylinkės tautietis tinkamėšiam susipažinimui užsisakė Naujienas 3 mėnesiams.

— **Vincas Viskanta** ir **J. Liutkenis** iš Brighton Parko apylinkės lankėsi įvairiais reikalais Naujienose. Jie abu yra geri bičiuliai. Viskanta yra senas bitininkas, turi ūkį Knox, Indiana, apylinkėje. Ten jis išvykęs gegužės pradžioje apžiūrėti bites, kurios kiekvienais metais sunėša daug medaus. Juo aprūpina savo artimuosius ir Naujienų tarnautojus. Atsisveikinant jis įteikė dešimkę, o Liutkenis penkinę Naujienų paramai.

— **Aušra ir Jonas Jurašai** atvykę į Torontą balandžio 10 d., o sekandį dieną 4 val. pakasos apie padėtį Lietuvoje Anapilio salėje. Taip pat ten bus smuikininkų Daņos ir Jurio Mazurkevičių koncertas.

— **Marius Žuiga** išrinktas Bastono Lietuvių studentų klubo pirmininku. Klubas rengia jaunimui šokių Vėlykų sekma dieni.

— **Kar. A. Juozapavičiaus** šaulių kuopa ruošia paskaitą, š.M balandžio 11 d. 4 val. Lietuvių žemutinėje, sa. lėje Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia Dr. Pautieniaus paskaitą "Pasaulinis pėrgreitis gyventojų prietuglis ir maisto problema".

Po paskaitos įvyks šaulių kuopos svarbus susirinkimas, bus renkami atstovai į S. Sąjungos suvažiavimą. Šaulių dalyvavimas yra būtinus.

Kad išvengus trijų parengimų tą patį dieną, būtų labai naudinga, kad organizacijos savus parengimus skelbų laikraščio parengimo kalendoriuje.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MEN and WOMEN AGES 17½ TO 38

Want a part time job that pays \$3.00 an hour? and no experience required! and all training furnished at NO COST TO YOU! If you do, then contact 305th PSYOP BN.U.S. ARMY RESERVE.

We have position-openings in Printing, Radio, Graphic Arts. It is desirable if you can speak, read, write Lithuanian.

Call 694-3031, Ex. 2353 or 2553 After 5 P. M. 694-3045

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOMEOWNERS POLICY

Call Frank Zapalis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State-Farm Fire and Casualty Company

Ruošia SLA Seimo programos knygą

Šiais metais SLA švenčia savo veiklos 90 metų sukaktį ir ruošiamasi 59-tam seimui, kurį suvažiavus Amerikos ir Kanados delegatai. Suvažiavimas įvyks liepos 5-6-7-8 dienomis Chicagoje, Pick Congress viešbutyje.

SLA nuo pat įsikūrimo pradžios rūpinosi svarbiais lietuvių tautos reikalais. Jis buvo didžiojuoju lietuvių veiklos centru. Minint šios organizacijos 90-ties metų gyvavimo sukaktį, kuri sutampa su šios šalies (JAV) 200 metų sukaktimi — Bicentennial minėjimu, ruošiamas išleisti gražus leidinys — Seimo programos knyga, kuriame numatoma talpinti daug įvairių aprašymų apie lietuvių veiklą ir veikėjus Amerikoje.

Daugelio organizacijų — kuopų ir įvairių profesijų žmonės — jau prisijuntė sveikinimams, žinias, skelbimus, bet dar daug galėtume jų talpinti. Todėl kviečiame ne tik narius, bet visus lietuvių prisidėti prie šio istorinio leidinio išleidimo.

Komisijai knygai išleisti sudarė šie nariai:
K. Macke-Maciukas, S. Molis, P. Vilkelis, J. Kapaciūskas, J. Dervinskas, A. Vysther.

Sveikinimus ir nuotraukas imalonėkite siųsti žemiau duotu adresu:
Mr. K. Macke, 2549 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Tel. 776-3140. (pr.)

— **Dail. A. Petrikonio** tapobos darbų paroda atdara 7 dienas savaitėje nuo 10 ryto iki 6 val. vakaro, o pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 ryto iki 9 val. vak. Marquette Meno Galerijoje, 3215 W. 63rd St. prie Kedzie Ave. Tel. 436-2112. Visi kviečiami atsilankyti. (pr.)

— **Ona Konkulevičienė** ir Bronius Zabukas, Ramunės deklataus krautuvės savininkai, 2547 W. 69 St., tel. 925-4254.

— **Ona Konkulevičienė** ir Bronius Zabukas, Ramunės deklataus krautuvės savininkai, 2547 W. 69 St., tel. 925-4254.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ĮSISIOKEJIMAIŠ DEL VISU INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

PARDUODAMAS 3 miegamųjų mūrinis bungalow su įrengtu beismanų, azuolinėmis durimis, centriniu oro vėsinimu ir 2 mašinų mūriniu garažu. Gera vieta ir apylinkė netoli 70-tos ir vakarus nuo Pulaski. \$43,500. Tel. 284-7470.

SAVININKAS PARDUODA 10 kambarių rezidenciją su 6 miegamaisiais, kilimais ir užuolaidomis. Pilnas rūsys, karšto vandens šiluma, garažas. Gera vieta 55-tos ir Troy apylinkėje — arti mokyklų, bažnyčios ir arti visokių patogumų. Kaina sumažinta skubiam pardavimui. Tel. 737-8916.

10 BUTŲ mūras ir vakarus nuo Cicero Ave. Virš \$19,000 pajamų, žemi mokesčiai. Puikus investavimas. GERAI ĮSILAIKYTAS 4 puošnių butų mūras. Geros pajamos. Savininkas finansuoja.

NAUJASIS MŪRO BUNG. 4 kamb. butas 1-me aukšte ir 2 kamb. viršuje. Mūro garažas. Vakarus nuo Kedzie.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,

1490 A. M.

Lietuvių kalba: "rėdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30-1:00 v. popiet. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413

7159 So. MATLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3227 WEST 63RD ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis.

Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vajeus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus.

(Pr.)

A. TVERAS

AIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Įrašymas

2646 WEST 69th STREET

Telef. REPUBLIC 7-1941

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

IR GYVENKIME ČIA

6 butų "iškilus grožio gėlvas mūras, 4 auto mūro garažas. Patiks ir jums. Marquette Parke, \$66,000.

2 butų puikus mūras atskiri sildymai, 2 auto garažas. Marquette Parke. Arti mūso. \$27,900.

ARTI 73 — California 20 metų puikus 6 kamb. 2 aukštu mūras ir 2 auto mūro garažas. Labai patrauklus gventi. \$23,300.

SAVISTOVIAM profesionalui ar kiekvienam žmogui galima gerai pirkti 2 aukštu mūro namą, luksus 6 kamb. butas ir modernus būstas. Namai prieš 18 metų statytas beveik prieš Marquette Parką. \$38,000.

9 kambarių kaip naujas ranch, 2 virtuvės, 2 vonios, nauji karpetai. Arti Brighton Parko. Galite greit užimti. \$36,500.

2 BUTŲ modernus mūro namas su garažu. Atskiri sildymai. Rami graži gatvė Marquette Parke. \$36,600.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri sildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

RUD'S REAL ESTATE

PIRKST — PARDUOST — NUOMOST

IVAIRIOS DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRATIS

369 ARCHER AVE. CHICAGOJE

Tel. 254-5551

LEMONTO APYLINKĖJE

135-74 IR ARCHER AVE.

Tel. 257-5861

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių

šikvietimai, pildomi pilietybės

prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namių Statyba ir Remontas

Visi namo ir perstatymo darbai

Kambarių pristatymas, porčiai, židinių kambariai, rūšys, maudynės, virtuvės, miegamieji, aumūšimas.

Mažam kontraktoriui reikia darbo.

SKAMBINKITE 545-0478.

HEATING CONTRACTOR

rengiu mūro ir užmestų naujus ir

perstatu menus visu rūšių namo ap

sildymo pečius, air-conditioning, van

lens boilerius ir stogu rinas (gutters)

dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

12-30 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI.

Tiktai \$70 pusmėčio automobilio

Liability apdraudimas pensininkams.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,

KURIE GARSINASI

Crush all smokes-dead!